

Prazniki so minili

Iz govora generalnega direktorja SOZD Mercator, Mirana Goslarja, na sprejemu, ki ga je pred Novim letom priredil za delegate organov samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacij, združenih v Mercatorju.

»Za uvodnik v časopis Mercator pred Novim letom sem napisal resen članek, ki pravzaprav ne spada v veselo novoletno razpoloženje. Bojim se, da vas bom z resnostjo razočaral tudi danes.

V tem uvodniku sem morda nekoliko brezobzirno vendar pa zelo odkrito pokazal na mnoge slabosti naših medsebojnih odnosov. Ljudje sami si včasih po nepotrebnem kompliciramo nekatere stvari in si otežujemo življenje tudi takrat, ko ni potrebno. Opozoril sem na egoizem, na ozkost in podjetniško samozavest, ki je tudi glavna ovira našemu razvoju in čvrstini naše organizacije – namreč v tem smislu, da kljub velikosti v kvalitetnem pogledu pravzaprav ne pomenimo veliko in se najbrž tega premalo zavedamo.

Leto 1980 bo prav gotovo eno najtežjih v zadnjih obdobjih našega razvoja, še posebno morda za takšno organizacijo, kot smo mi – glede na strukturo, kakršno imamo. To pa ne govorim zaradi tega, ker bi hotel vnašati pesimizem, ampak nasprotno, zaradi tega, ker bi želel mobilizirati, pledirati na zresnitev, ki je prisotna v jugoslovanskem prostoru in ki mora biti prisotna tudi v naši ožji sredini.

Komunistom v premislek

Stevo Došenović

Revolucionarne naloge

Pomembno obeležje razprav in zaključkov seje centralnega komiteja ZK Slovenije in ZK Jugoslavije je, da držimo ključ stabilizacije trdno v rokah.

Praktično uresničevanje nalog je odvisno od vseh delovnih ljudi, posebno še od komunistov. Članstvo in organizacije ZK so dolžni v svoji sredini voditi odločno akcijo za to, da bi prešli na konkretno delo in da bi spremenili dosednji način obnašanja. Tako je za letošnje leto tovarš Tito rekel, da je to »leto velike aktivnosti in varčevanja, leto največje discipline in odgovornosti.«

Težave niso majhne in se jih niti izkoreniniti ne da tako hitro: nizka produktivnost, trošenje preko realnih možnosti, razpolaganje z dohodkom mimo združenega dela, zapiranje v ozke lokalne meje in podobno – vse to so ostanki starih odnosov in starega obnašanja, zato je potrebno v obstoječih družbenih odnosih marsikaj spremeniti in se marsičemu odreči.

Najpomembnejša naloga, ki mora biti uresničena v tem letu, je zaustavitev negativnih tokov. Povezovanje organizacij združenega dela na razširjeno reprodukcijo, realno investiranje in zmanjšanje potrošnje ne smejo biti le predmet razprav in sklepov, ampak se morajo v praksi uresničevati, da bi nastali boljši pogoji za hitrejši gospodarski in samoupravni razvoj.

V tem trenutku je posebno pomembno, da bodo sklepi v osnovnih organizacijah ZK taki, da bo jasno, kdo kaj dela in kdo za kaj odgovarja, ker brez konkretnih nalog tudi ni konkretne odgovornosti.

Najvažnejši pogoj je popolna mobilizacija vseh, na vseh delovnih mestih, posebno še komunistov, ki morajo biti s svojim delom in aktivnostjo vzor drugim. To je revolucionarna naloga in moč samoupravljanja.

Vsi vemo, da je pri nas v gospodarskem pogledu težka situacija, še posebej na nekaterih vozliščih, kot so ekonomski odnosi s tujino, cene in problem potrošnje. To so glavni problemi naše ekonomske situacije, ki se tako ali drugače odražajo v vsaki organizaciji združenega dela, torej tudi pri nas. V takšnih situacijah je žal tudi običajno več administriranja, odločitev, ki delujejo linearno, in odločitev, v katerih so lahko prizadeti tudi tisti deli združenega dela, ki so morda najmanj krivi za tako situacijo.

Restrikcije so na pohodu, kljub temu, da restrikcije v teku našega dosedanjega razvoja nikdar niso dale dobrih rezultatov, toda tako ali drugače vztrajno vzdržujejo svojo eksistenco v našem družbenoekonomskem življenju. Nek ugleden komentator in politik je zapisal, da v bistvu pravzaprav obstaja nevarnost, da ekonomske in tržne zakonitosti postanejo podrejene oblasti restrikcij in administriranja. Poglejte npr. miselnost, ki je prisotna v zvezi s trgovino, češ da je kriva za mnoge stvari.

Toda izgleda, da bo ob ukinitvi splošne zamrznitve cen ostala zamrznitev samo za razlike v ceni, ki jih trgovina lahko v svojih dohodkovnih povezavah zaračunava za svojo udeležbo v procesu reprodukcije. Če bo to obveljalo, potem je jasno, da bo ta del v naši dejavnosti in v dejavnosti podobnih organizacij posloval v naslednjih letih v izjemno težkih pogojih. Ob proklamacijah, da so taki ukrepi začasni, se ponavadi izkaže, da ta začasnost traja dolga leta. To govorim zaradi tega, ker se je treba ob tem zresniti in resnično sprijazniti s situacijo in prilagoditi svoje delo in svoje poslovanje tem dejstvom. Tu se ne velja pritoževati, temveč se velja prilagoditi danim pogojem. Kaj to pomeni? To pomeni, da vsaj tisto, kar lahko rešujemo s svojimi lastnimi močmi, s svojo lastno naravnostjo, zahteva mnogo več razuma, resnosti in kritičnosti do samega sebe.

Smo torej v situaciji, ko občani in občine na nas po eni strani silno pritiskajo, da bi gradili nove prodajne kapacitete, medtem ko na drugi strani velja prepričanje, da je naša akumulacija prevelika in da jo je možno še zmanjšati in s tem olajšati položaj drugim partnerjem v združenem delu. Mislim, da bi bilo odveč poudarjati, da je še drugi del naše dejavnosti – kmetijstvo v popolnoma enakem položaju. Jasno je, da v takšnih pogojih ni dosti možnosti, da bi se kvaliteta družbenoekonomskih odnosov – vzemimo povezovanje med proizvodnjo in trgovino, objektivno izboljšala.

Kljub temu moramo storiti vse, da bi temu vendarle bilo tako, vsaj v tistem delu, na katerega mi lahko vplivamo. To se pravi, tudi v naših medsebojnih odnosih; kajti žalostno je, da se med seboj prepiramo za prazen nič, zaradi zavisti in nerazumevanja za probleme sosedov. To je tisto, o čemer velja razmišljati. V taki situaciji, ki nas objektivno potiska v težak položaj, moramo najti dovolj moči, da sami pokažemo zrelost za notranjo kvaliteto. Morda konkreten primer: pokazati moramo, da se brez ozira na administrativne predpise in omejitve da doseči pametno gospodarjenje. Vzemimo proizvajalce mesa, ki so v našem sestavu in ki so naši trajni oskrbovalci. Moramo jim zagotoviti takšne pogoje za vzrejo živine, ki bodo trajno stimulatívni na osnovi naših notranjih dogovorjenih samoupravnih odnosov. Ne glede na to, kaj bo predpisano, bomo jamčili določen odnos med koruzo, kot glavnim vhodnim materialom za proizvodnjo živine, in prodajno ceno mesa. In če bodo tržne cene koruze presegle predpisane, cene mesa pa temu ne bodo sledile, bomo izgubo v naših klavnicah pokrili s pomočjo družbenopolitičnih skupnosti in s svojo lastno pomočjo. Samo v takih trajnih odnosih, neodvisnih od administrativnih in tržnih osci-

lacij, lahko zagotovimo kvaliteto, trajno in perspektivno oskrbo z mesom. To je seveda težka naloga, tako ali drugače posega v individualne interese nekaterih organizacij, vendar predstavlja nov kvaliteten korak, ki ga brezpogojno moramo izboriti.

To vam govorim zaradi tega, ker bi vam rad povedal, da zelo kratkovidno gledajo tisti, ki mislijo, češ da od vse te naše velikosti in organiziranosti ničesar nimajo in da smo tudi tisti, ki delamo na skupnih vprašanjih, pravzaprav zelo nekoristni. Priznam, da je težko izračunati in da ni mogoče s številkami izraziti, kaj, vzemimo, pomeni močna komerciala ali močna interna banka ali katerakoli druga služba. Toda pomislite, kaj bi bilo, če bi se vsak sam zase boril. Na to seveda mnogi pozabljajo. Moram reči, da je moč, da z določenimi stvarmi uspemo, samo v tem, da znamo ceniti tudi naša skupna prizadevanja pri organih družbenopolitičnih skupnosti, pri bankah, pri različnih asociacijah. Ta moč je ob vaši podpori neprecenljive vrednosti in lahko pome-



Miran Goslar: »To pa vam ne govorim zaradi tega, ker bi hotel vnašati pesimizem.« Foto: Jože Rozman

ni veliko prednost pred majhnimi razcepljenimi nastopaji.

Pri zmanjševanju, vzemimo, dohodka naše organizacije, ki bo rezultat administrativnih omejitev, bomo prisiljeni zahtevati večjo udeležbo drugih organizacij v razvoju naših kapacitet, zato ker je to tudi njihov interes in interes občanov.

To sem hotel povedati zaradi tega, da bi se zavedali, da je položaj, ki nas čaka v prihodnjem letu, resnično izjemno težak in da seveda v tej situaciji ni mogoče računati,

Dodelava sistema obveščanja v sozdu

Jaro Novak – Center za obveščanje

Obveščanje in družbena samozaščita

Organiziran vpliv delavcev na politiko obveščanja v organizacijah združenega dela lahko pojmuje kot eno od prvih družbene samozaščite. Poudarek je na organiziranem sprotne vplivu in nadzoru vseh zainteresiranih dejavnikov na sredstva obveščanja – od oglasnih desk do priprave sestankov in izdaj časopisa – ter na posrednike oziroma selektorje informacij po vseh informacijskih kanalih.

Če govorimo o nadzoru nad informacijami v pogojih demokratične družbene ureditve, nadzor seveda ne more pomeniti klasične cenzure, ampak podružbljanje sredstev obveščanja v istem smislu, kakor si prizadevamo za podružbljanje vseh ostalih sredstev družbene reprodukcije. V tem smislu moramo tudi v Mercatorju napraviti nekaj korakov naprej v smeri samoupravnega reguliranja sistema obveščanja.

Na ravni sozda smo v Mercatorju hkrati s reguliranjem temeljnih samoupravnih odnosov doslej pravno vzpostavili tudi sistem in organizacijo obveščanja s samoupravnim sporazumom o združitvi v sozd in s statutom sozda. V okviru strokovnih služb, ki delajo

da bi bili problemi, s katerimi smo se srečevali v letošnjem letu, vzemimo tudi probleme pomanjkanja blaga, lažji, kot so bili letos. Mislim, da bodo letos še težji, konec koncev pa je v vsem jugoslovanskem prostoru dozorela misel, da je prišel čas za resnično zresnitev na mnogih področjih našega ekonomskega življenja in da bomo mi tu sodelovali z vsemi silami in sredstvi, ki jih premoremo.

To poudarjam zaradi tega, ker nam manjka, vsaj na nekaterih delih naše notranje organiziranosti, zresnitve in se moramo spustiti v odločno borbo proti egoizmu v naših lastnih vrstah in proti samozavestnosti, ki je neverjetno prisotna. Tu od vas pričakujem pomoč.

Kljub temu mislim, da smo lahko optimistični, saj je naša dosedanja skupno prehojena pot dokaz, da smo že premostili mnoge težave. Imamo tudi kaj pokazati,

toda bolj se moramo koncentrirati na naše slabosti in jih odpraviti. Prepričan sem, da je med nami v Mercatorju ogromna večina tistih, ki se zavedate, da nam je to potrebno.

Odločilna je disciplina, in sicer:

- delovna disciplina, v kateri bomo morali najti vsa sredstva, da jo povečamo;

- samoupravna disciplina v sistemu dogovarjanja in zlasti v izvrševanju tega, kar se dogovorimo;

- poslovno-komercialna disciplina.

To so trije deli enotne discipline, ki je bistvenega pomena za naš nadaljnji razvoj in za dobro vsakega našega delavca in nas vseh skupaj. Prepričan sem, da bomo v letu 1980 v tej smeri naredili pomembne korake, da naša organizacija ne bo samo velika, ampak tudi kvalitetna.

Brzjavka v Klinični center

Naša misel je pri njem

SOZD Mercator, n. sub. o.
Dragi tovariš Tito

Delavci in kmetje, mladina in komunisti 13 tisoč-članskega kolektiva SOZD Mercator smo v teh dneh z mislimi pri Tebi in Ti želimo kar najhitrejšega okrevanja, vprid čvrstini in blagostanju naše dežele v obdobju, ki terja od nas strnitev najboljših moči in lastnosti naših narodov in narodnosti.

V Ljubljani, 23. januarja 1980

Predsednik koordinacijskega odbora sindikata SOZD
Franc Škof



Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

LETO XVII

Ljubljana, januar 1980

št.: 1

7. redna seja zbora MIB

Samo Dostal – Delovna skupnost M-Interne banke

Devet tozдов se je izmaknilo združevanju

Zadnje dni meseca decembra je imel zbor Mercator-Interne banke svojo 7. redno sejo, na kateri je bil seznanjen s pregledom finančnih konstrukcij, obravnaval pa je tudi pregled gibanja združenih sredstev in poročilo o izpolnjevanju obveznosti za združevanje sredstev za investicije, sprejel plan MIB za leto 1980, pravilnik o organizaciji in vodenju knjigovodstva za poslovanje interne banke ter izoblikoval ugotovitveni sklep o sprejetju samoupravnega sporazuma o oblikovanju in uporabi prihodkov ter razporejanju skupnega dohodka Mercator-Interne banke.

Petina sredstev sozda in dobavitelj

Iz pregleda finančnih konstrukcij je razvidno, da je predračunska vrednost vseh investicij, ki jih je poslovni odbor MIB obravnaval v letih 1978 in 1979, 2.021.144.702 dinarjev, pri čemer so združena sredstva SOZD Mercator in združena sredstva dobaviteljev zajeta v znesku 401.958.992 dinarjev, kar predstavlja 20% predračunske vrednosti investicij. Večina teh investicij je že zgrajenih, nekaj več jih pa je še v gradnji.

Pri pregledu obveznosti združevanja sredstev za investicije za leto 1979 je bilo ugotovljeno, da 20 TOZD ni združevalo sredstev, od tega 9 TOZD ni nakazalo celoletnega zneska, ostalih 11 pa je obveznih združevati za drugo polletje 1979. leta.

Iz pregleda gibanja združenih sredstev in pregleda obveznosti združevanja sredstev ter plana investicij za 1980. leto je razvidno, da bo potrebno hitreje združevati sredstva za investicije. Sprejet je bil sklep, da vse temeljne organizacije za leto 1980 združujejo sredstva mesečno za prve tri mesece kot akontacijo, po zaključnem računu za leto 1979 pa napravijo po-

knjigovodstva za poslovanje interne banke in delovne skupnosti, s katerim se ureja organizacija in način vodenja knjigovodstva, knjigovodske listine, njihova kontrola in knjiženje, evidenca sredstev in njihovih virov, inventura – popis sredstev, ugotavljanje poslovnih rezultatov, hramba poslovnih knjig in knjigovodskih listin ter odgovornost delavcev za sestavo in kontrolo knjigovodskih listin in za vodenje knjigovodstva.

Pogojni sklep o sporazumu

Glede na to, da vse članice še niso poslale pismene izjave o sprejemu Samoupravnega sporazuma o oblikovanju in uporabi prihodkov ter razporejanju skupnega dohodka v Mercator-Interni banki, je bil sprejet le pogojni sklep, da stopi navedeni samoupravni sporazum v veljavo, čim vse članice pošljejo izjavo o sprejetju sporazuma.

Ugotovljeno je bilo, da delegatom v zboru Mercator-Interne banke poteče mandat; posamezne članice, ki še niso izvedle volitev za delegate, morajo to storiti najkasneje v mesecu januarju 1980.



Decembra 1979, pet dni pred novim letom, je delavski svet sozda Mercator na svojem 4. zasedanju sprejemal uresničevanje plana SOZD za leto 1980. Foto: Jože Rozman

Iz akcij komerciale sozda Mercator

Povzetek po zapisniku z dne 12. 12. 1979

Dogovori za usklajeno preskrbovanje

Zadnji komercialni sestanek na ravni sozda v lanskem letu je bil 12. decembra na sedežu Delovne skupnosti sozda Mercator. Na njem so razpravljali in sprejeli sklepe o poslovanju s sladkorjem, kavo, nekaterimi prehrabnenimi izdelki in pralnimi sredstvi za leto 1980, pretresli pa so tudi težave v preskrbi s temi izdelki, ki so se občasno pojavile v preteklem letu.

Sladkor tudi iz Ormoža

Za letošnje leto je komercialni sektor sozda Mercator že v lanskem letu sklenil okvirne letne pogodbe za sladkor, melaso in pe-sne rezance s tovarnami sladkorja

»Kristal« iz Sente, »Bačka« iz Vrbasa, tovarno sladkorja iz Sremske Mitrovice in Ormoža. Od slednje je treba odkupiti določeno količino sladkorja v januarju in februarju 1980 glede na višino združenih sredstev za izgradnjo te tovarne. Sklenjeno je bilo tudi, da morajo grosisti nabavljati sladkor izključno v navedenih tovarnah, komercialni sektor pa mora, upoštevajoč potrebe grosistov, pogodbeno zagotoviti ustrezne količine sladkorja v kockah in o tem obvestiti grosiste.

Kako bo letos s kavo?

Sprejeti so že dogovori o preskrbi s kavo za leto 1980 z delovno organizacijo Mercator-Emba in portoroško Drogo, komercialni sektor pa bo skušal dobiti kavo še pri drugih dobaviteljih, da je letos ne bi nikjer primanjkovalo.

Delovna organizacija M-Emba mora najprej zagotoviti kavo organizacijam na debelo znotraj sozda, od prvega januarja naprej pa je prenehala z ambulantno (potujočo dostava z brezobveznim nakupom) dostavo kave neposredno v prodajalne. To preskrbo je v celoti prevzel tozđ Grosist.

M-Emba bo odslej naprej komercialnemu sektorju mesečno poročala o skupnih proizvedenih količinah pražene kave ter količinah, ki jih bo, upoštevajoč dogovor, dobavila organizacijam znotraj sozda.

Pogodbeno zagotovljene količine pražene kave bodo razdeljene organizacijam na debelo po razdelilniku, ki je bil soglasno sprejet na sestanku 12. decembra, slednje pa odgovarjajo za nemoteno preskrbo Mercatorjeve maloprodajne mreže s praženo kavo.

Odpraviti motnje v preskrbi!

V ta namen se pripravlja republiški odlok o oblikovanju obveznih zalog za izdelke splošne rabe v skladiščih grosistov za 15 dni, v trgovini na drobno pa za 7 dni. Na komercialnem sestanku je bilo zato sklenjeno, da morajo vsi grosisti takoj narediti v svojih skladiščih desetdnevne zaloge osnovnih prehrabnenih izdelkov. Pri oblikovanju odloka pa je nujno treba odgovoriti tudi na vprašanje, kako financirati te zaloge in stroške skladiščenja ter kako povečati zmogljivosti skladišč, trgovina na drobno pa že tako ali tako nima pogojev za povečanje zaloga.

Udeleženci sestanka so potem sprejeli še predlog ključa za razdelitev blagovnih kontingentov med grosiste sozda Mercator. Po tem ključu je že bila razdeljena prva pošiljka 100 ton pralnega praška iz Italije, naslednji pošiljki pa pride ta konec januarja in v prvi polovici februarja. Do 25. decembra 1979 pa so morali grosisti komercialnemu sektorju sporočiti še, koliko detergentov, čistilnih sredstev in toaletno-kozmetičnih pripomočkov mariborske tovarne Zlatorog bodo potrebovali v letošnjem letu.

Ob koncu sestanka je bil sprejet še sklep, da morajo vsi grosisti takoj po zaključku reklamne prodaje obvestiti komercialni sektor o količini te prodaje, ker bodo ti podatki služili za nadaljnje tovrstne prodaje.

Priredil: Jože Rozman



Predsedujoči v zboru Mercator Interne banke decembra 1979. Foto: Jože Rozman

račun in naprej mesečno združujejo, kot je njihova obveza.

Obšežen plan za 1980. leto

Obravnavan in sprejet je bil plan Mercator-Interne banke za leto 1980, ki zajema program dela, plan kadrov delovne skupnosti, plan prihodkov in plan odhodkov, plan nabave osnovnih sredstev, plan prilivov in odливov za leto 1980, plan kreditne bilance za leto 1980, sklep o tarifi plačil za storitve Mercator-Interne banke, samoupravni sporazum o medsebojnem kratkoročnem kreditiranju, poslovno politiko za leto 1980 v zvezi s koriščenjem združenih sredstev za investicije po srednjeročnem programu razvoja SOZD Mercator in predlog enotne obrestne mere za investicijske kredite poslovnih partnerjev.

Nov pravilnik

Obravnavan in sprejet je bil pravilnik o organizaciji in vodenju

Dodelava sistema obveščanja v sozdu

Jaro Novak – Center za obveščanje

Obveščanje in družbena samozaščita

Nadaljevanje s 1. strani

Ugotavljamo, da ostaja brez pravnega reguliranega družbenega nadzora vsa ostala dejavnost oziroma funkcija centra za obveščanje – čeravno v praksi ni tako in je moment izključenosti družbenega vpliva na obveščanje samo naveden, ker nimamo akta, ki bi opredeljeval obveščanje v celoti in bolj podrobno. V resnici in v praksi delo centra za obveščanje sozda Mercator izhaja neposredno iz nalog in akcij organov samouprav-

ljanja in družbenopolitičnih organizacij ter njihovih delovnih teles. Izvira iz njihovih programov, obrnjeno in namenjeno je izključno njim. Inštruktažna opravila, koordiniranje, spremljanje dela, administracija in organizacija – vse se dogaja v sklopu procesa samoupravnega sporazumevanja in političnega dogovarjanja. Vse akcije centra za obveščanje so podrejene tem ciljem in so jim z vsakokratnim lotevanjem tehnično in taktično prirejene.

To velja za strokovno službo na

ravni sozda. Posnetek v mikrostrukturi pa daje drugačno sliko – o veliki improvizaciji, slabi strokovnosti, slučajnosti, manipuliranju... Dejstvo je, da smo v Mercatorju začeli graditi organizacijo obveščanja pri strehi, kar je objektivno pogojevala in terjala postopnost razvoja sozda. Do nedavnega so pod njegovo streho stopale nove in nove organizacije, službo za obveščanje pa je imelo organizirano samo prvotno jedro sedanjega sozda.

Z ustaljitvijo sozda in z osvojitvijo pravil obnašanja združenih organizacij se nakazuje nova možnost tudi za poenotenje sistema obveščanja in standardov obveščanja. Čas je, da se samoupravno sporazumemo glede nekih norm obveščanja, minimalnih standardov glede vsebine in sredstev obveščanja za vsakega od naših organizacijskih nivojev oziroma oblik organiziranosti, glede odgovornosti za obveščanje in za biti obveščen, v določenih časovnih inter-

valih, glede pogostnosti, kakovosti in strokovnosti informacij, ter kadrov, ki delajo na teh nalogah oziroma opravilih. Morali bi se dogovoriti npr. o tem, da ustmena poročila na zborih ne morejo biti brez nazornih vizualnih pripomočkov; da na primer strokovne službe obvezno izdelajo poleg primarnih gradiv tudi njihove povzetke v smislu jedrnatih kratke informacije, vsaj o tem, kako se gradi lotiti, kaj gradivo vsebuje in kaj želimo z informacijo doseči itd. itd.

V letu 1980 nameravamo v tej smeri nuditi strokovno pomoč temeljnim in delovnim organizacijam. Nadalje moramo poskrbeti za oblikovanje svetov za obveščanje vsaj na ravni DO in sozda ter sprejeti pravilnik o normativih pri obveščanju.

Informativna služba sozda s tem prerašča klasično zaprto funkcijo in spušča postopno breme obveščanja tja, koder se to obveščanje mora dogajati.

Nova pridobitev Mercatorja v Ljubljani

Jože Rozman

Odpri poslovni center z diskont-prodajo za Bežigradom

Tik pred novim letom, 27. decembra 1979, je Mercatorjev tozd Grmada na Slovenčevi ulici v Ljubljani odprl novo in veliko diskont-samopostrežno trgovino. V lanskem letu je bil to deveti Mercatorjev novozgrajeni objekt, namenjen osnovni preskrbi slovenskega prebivalstva. Poleg novih blagovnic v Lendavi in Središču ob Dravi ter trgovin v Vnanjih Goricah, Kopru, Mislinjah, Šutni pri Podbočju, Logatcu in Trzinu je nova diskont-samopostrežna trgovina pomembna pridobitev za občino Bežigrad, ki ima skoraj 60.000 prebivalcev, zlasti pa za krajanje krajevne skupnosti Brinje, kjer primanjkuje klasičnih trgovin za preskrbo z osnovnimi prehrabnenimi artikli.

Prav zato se je investor, tozd Grmada, odločil, da namesto najprej načrtovane diskont trgovine zgradi trgovino z diskontnim in samopostrežnim delom, ki imata skupaj 1050 kvadratnih metrov či-

kirnih prostorov, torej lahko kupci težje blago z dostavnimi vozički zapeljejo do svojega avtomobila. Za nemoteno delo trgovini skrbi 23 trgovskih delavcev skupaj s poslovođkinjo **Tončko Habič**, pri

spregovoril **Stane Vrhovec**, pomočnik generalnega direktorja sozda Mercator. Zbranim gostom sta spregovorila še **Anica Čampa**, članica IS SO Bežigrad in **Miloš Polič**, predsednik krajevne skup-



Diskontni del nove trgovine na Slovenčevi cesti za Bežigradom.



Prvi kupci

ste prodajne površine. V novem objektu, ki v celoti meri 3400 kvadratnih metrov, je še 550 kvadratnih metrov skladišč, 80 kvadratnih metrov velik bife, v kleti pa bodo poslovni prostori tozda Cominex in tozda Investe.

Predračunska vrednost novega objekta je znašala 70 milijonov dinarjev, končna vrednost pa je zaradi skrbne gradnje oziroma nadzora in varčevanja pri opremi, ki pa zato ni nič manj funkcionalna, manjša in znaša 64 milijonov. Od tega je šlo 55 milijonov za gradbeno dela in 9 milijonov za opremo, ki sta jo priskrbela naša tozda Cominex in Investa. Ljubljanska banka je s kreditom prispevala 70 odstotkov potrebnega denarja, ostalo pa Mercatorjeva interna banka in tozd Grmada.

Objekt je projektiral arhitekt Matjaž Tomori iz tozda Investa, gradbena in inštalacijska dela je opravil Gradis s svojimi koooperanti, dela pa je nadzorovala naša Investa.

To, da pod isto streho gostujeta samopostrežna in diskont trgovina, je v Ljubljani novost, ki omogoča potrošnikom, da si v diskontnem delu postrežejo sami po znižanih cenah v embalaži proizvajalcev, samopostrežni del pa deluje po utečeni in vsem znani navadi. Na voljo je več kot 8000 različnih izdelkov in ni bojazni, da police ne bi bile vedno dobro založene s prehrabnenimi in tudi neprehrabnenimi artikli, saj je trgovina poleg osrednjega Mercatorjevega blagovnega centra z velikim skladiščem, ki bo dokončan jeseni. Ob novi trgovini je tudi okoli 150 par-



Samopostrežni del nove trgovine, ki je bila odprta konec lanskega leta.

osmih samopostrežnih blagajnah pa kupci gotovo ne bodo dolgo čakali v vrsti.

Ob otvoritvi trgovine je številnim gostom, predstavnikom skupščine mesta Ljubljane, predstavnikom skupščin in izvršnih svetov ljubljanskih občin, ljubljanske banke, predstavnikom SIS-a za preskrbo Ljubljane, krajevne skupnosti Brinje, projektantom, izvajalcem in drugim, najprej



Trudile se bojo, da bodo kupci zadovoljni.

Vse foto: Jože Rozman

nosti Brinje, **Jasna Žagar**, predsednica delavskega sveta sozda Mercator pa je prerežala trak in povabila goste in kupce v novo trgovino.

O otvoritvi sta poročala tudi radio in televizija, studio za ekonomsko propagando sozda Mercator pa je o novi trgovini obveščal javnost preko časopisov in radia.

Pomočnik generalnega direktorja SOZD Mercator, Stane Vrhovec ob otvoritvi nove diskont-samopostrežne trgovine:

»Naša skrb in odgovornost, ustreči potrošniku, tudi z otvoritvijo tega objekta dobiva praktično potrditev... Veliko sredstev namenimo tudi za modernizacijo obstoječe preskrbovalne mreže Mercatorja. Ti napor našega kolektiva so nenehna skrb in volja, zadovoljiti potrošnika. Na tej poti se srečujemo z vrsto težav, ki jih čestokrat mnogi ne razumejo ali jih nočejo razumeti. Za vse pomanjkljivosti, slabo založenost, pomanjkanje nekaterih izdelkov, redno oskrbo potrošnikov, smo po stari navadi vedno krivi le trgovci. Zato se želimo, tudi v tem novem objektu, organsko povezati s potrošniki, s katerimi želimo skupno izoblikovati kakovost in vsebino ter način poslovanja, da nam bo v skupno zadovoljstvo. Vsi moramo razumeti, da tudi trgovino pesti nizka akumulativnost, vedno več težav je s kvalificiranimi kadri, zlasti v Ljubljani. Velikokrat smo med zahtevami potrošnika in možnostmi, ki nam jih daje ustvarjena akumulacija.

Ta razkorak bomo reševali tudi v bodoče s prioriteto v programih in časovno opredelitvijo...«

V začetku tega meseca se je delovna organizacija Mercator-Velepreshrba preselila v nove prostore.

Objavljamo novi naslov in telefonsko številko:

Mercator-Velepreshrba, n. sub. o.
61000 Ljubljana
Beethovnova ulica 9, p. p. 446
Telefon 061, 20-812

Svet potrošnikov napravil posnetek razporeženja

Jože Rozman

Zadovoljni z delovnim časom, ne z založenostjo

Anketa v krajevni skupnosti Stadion.

Da sveti potrošnikov vsaj v nekaterih krajevnih skupnostih ne živijo samo na papirju, da so tvoren posrednik med trgovino in potrošniki, da želijo smiselno reševati obojestranske težave, dokazujejo prizadevanja sveta potrošnikov v krajevni skupnosti Stadion (občina Ljubljana Bežigrad), ki je lansko leto v aprilu in maju na prošnjo oddelka za gospodarstvo občine Bežigrad izvedel med prebivalci anketo, s katero so želeli ugotoviti, kako je s preskrbo potrošnikov in delovnim časom trgovine v krajevni skupnosti Stadion.

Rezultati ankete so zanimivi tudi za nas, odražajo pa trenutno (ne)zadovoljstvo s preskrbo v trgovinah in drugih lokalih, ponujajo bolj ali manj konstruktivne predloge za izboljšanje, ugotavljajo tudi atmosfero odnosa kupec-prodajalec, motijo pa nekatera slabo in ne dovolj natančno postavljena vprašanja ter nekaj ne dovolj premišljenih ali premalo kritičnih odgovorov.

Preskrba občanov in delovni čas trgovin v KS Stadion

SOZD Mercator ima v krajevni skupnosti Stadion tri preskrbovalne enote: samopostrežnico in bife na Rožanski ulici (tozd Grmada), klasično trgovino in bife na Januševi ulici (tozd Grmada) in mesnico na Žolgarjevi ulici (tozd TMI). Poleg teh so v krajevni skupnosti še naslednje preskrbovalne enote drugih organizacij: dve samopostrežnici, dve mesnici, prodajalna kruha, bife in tri gostilne.

Delovni čas trgovin in drugih enot je od 7. do 19.30 ob delavnikih in od 7. do 14. ob sobotah. Trgovina Ljubljanskih mlekarj je odprta tudi ob sobotah in nedeljah po dogovoru, posebej pa še v času turistične sezone.

Da bi ugotovili, kakšne so razmere (distribucija, informiranje, medsebojni odnosi, kadrovska zasedba) v omenjenih prodajalnah in gostiščih, so predstavniki sveta potrošnikov v aprilu in maju 1979

v teh enotah. Poleg ankete, ki so jo razdelili vsem gospodinjstvom v KS (2500 anketnih listov), so se predstavniki sveta potrošnikov o tem pogovarjali s trgovskimi delavci, občani, predsedniki hišnih svetov, pregledali so dokumentacijo o dobavah v omenjenih trgovinah, opazovali, kako je s čistočo, postrežbo in odnosom do kupcev v trgovinah. Do zaključka akcije je bilo vrnjenih 173 anketnih listov, kar je 7 odstotkov(!) vseh anketiranih gospodinjstev. Tu si dovolimo kratko pripombo, ki zadeva našo, človeško nprav. Povprek udrihati čez nekoga, ki naj bi bil »kriv« za to ali ono, je lahko, in vsi to radi delamo, dosti težje pa je, kakor kaže izpolniti preprost in anoni-men anketni list ter konstruktivno reševati težave. Vrednost ankete, ki jo je izpolnilo 7 odstotkov anketiranih, je seveda vprašljiva, saj teh 7 odstotkov niti ne more predstavljati kakršnegakoli statističnega vzorca, ki bi bil potem raztegljiv na celoto. Tega se zavedajo tudi sami sestavljalci ankete, saj so imeli za izvedbo te ad hoc ankete malo časa, zato tudi ni tako temeljita, kot bi lahko bila, rezultatov pa ne kaže jemati dosledno kot znanstvene izsledke, pač pa bolj kot barometer mnenj in želja. Ne bomo daleč od resnice, če menimo, da je anketo izpolnilo nekaj vestnih gospodinj, skrajnih nezadovoljnejšev, delavcev v trgovini ali njihovih sorodnikov in še kdo. Škoda! Kljub temu, rezultati an-

čnov (28,2%) pa ni zadovoljnih. Na drugo vprašanje, ali bi bilo treba delovni čas prilagoditi potrebam občanov, jih je 61 (36,7%) odgovorilo z da, 100 (55,1%) pa z ne. Manjkajoči odstotki do 100 pri vseh odgovorih pomenijo tiste, ki so odgovorile z »ne vem« ali pa sploh niso odgovorili. Pri vprašanju, ali bi morale trgovine poslovati tudi ob sobotah popoldne, nedeljah dopoldne in ostalih dela prostih in prazničnih dnevih, so se anketiranci razdelili takole: za v soboto popoldne odprte trgovine je 72 (38,4%) občanov, za v nedeljo dopoldne odprte 13 (8,2%) občanov, trije občani med tistimi, ki so



Zimski razgled. Foto Kancijan Hvastija

izpolnili anketo, pa bi radi nakupovali tudi ob ostalih dela prostih dnevih in praznikih. Z odločnim ne je na to vprašanje odgovorilo 95 vprašanih.

Obdelava anketnih odgovorov je še pokazala, da občani ne morejo »kavbojskih« bifejev na Januševi ulici (tozd Grmada) in druge ter da so dobro seznanjeni s pravicami trgovskih delavcev do prostih sobot, nedelj in delovnega časa nasplo, saj so mnogi menili, da delovnega časa ni potrebno spreminjati, da naj imajo prodajalci ravno tako proste sobote in nedelje kot drugi delovni ljudje itd.

Drugi del ankete je ugotavljal mnenje potrošnikov o izbiri in založenosti trgovin. Na vprašanje, ali ste zadovoljni z založenostjo in izbiro blaga v trgovinah, je pritrdilno (da, ša kar, da z izbiro, ne z založenostjo) odgovorilo 73 (42,2%) občanov, nikalno pa 83 (47,9%). Na drugo vprašanje, navedite, s čim niste oziroma ste zadovoljni, ni odgovorilo 46 občanov (29,1%), 10 občanov (8%) je bilo z vsem zadovoljnih, 97 (61%) pa nezadovoljnih.

Anketirani potrošniki so zelo obširno navajali, s čim so oziroma niso zadovoljni:

- s stalnim pomanjkanjem zdaj teh, zdaj drugih izdelkov (kruha, mleka, sirov, smetane, masla, mesa, jogurtov, kefirja itd.)
 - s kakovostjo osnovnih prehranbenih izdelkov (mesa, mleka, kruha)
 - s previsokimi cenami
 - s pomanjkanjem specializiranih trgovin (ribarnica, trgovine za sadje in zelenjavo, pekarna itd.)
 - z velikostjo in opremljenostjo trgovin
 - s privilegiranostjo nekaterih občanov v mesnicah.
- Med sklepnimi mislimi oziroma predlogi, ki so jih po obdelavi ankete zapisali predsedniki sveta potrošnikov KS Stadion, naj omenimo tele:
- izboljšati je treba delovne pogoje delavk in učencev v trgovini, saj zlasti za slednje velja, da pogoji dela in učenja niso vzgojni, strokovni, niti humani
 - zgraditi nove trgovine
 - bolje obveščati občane ter skupaj z njimi in trgovino sproti in strpno reševati vse težave.

kete niso za v koš, saj le ugotavljajo neko mnenje občanov-potrošnikov, ki je v celoti in na kratko rečeno takole: občani so večinoma zadovoljni z delovnim časom trgovin, opozarjajo pa na občasno pomanjkljivo preskrbo.

Druga slabost ankete oziroma njenih izsledkov je ta, da iz nje ni razvidno, kdo (poklic, starost, zaposlitev, izobrazba itd.) je odgovarjal na vprašanja pritrdilno ali nikalno, saj bo upokojenec, ki ima čas nakupovati dopoldne, menil o delovnem času bistveno drugače kot zaposlena mati z majhnimi otroki.

Anketni list je bil sestavljen iz dveh delov. Prvi je ugotavljal mnenje občanov o delovnem času trgovin in drugih lokalov. Na vprašanje, ali ste zadovoljni z delovnim časom trgovin, je 121 občanov (68,3%) odgovorilo z da, 45 ob-

O varčevanju in reprezentanci

Stevo Došenović – M-Velepreskrba, TOZD Hladilnica

Smo res zategnili pas?

Zadnji mesec v pravkar izteklem letu smo pogosto razpravljali o tem, kar nas čaka v 1980. letu, obenem pa sprejemali plane za to leto. Posebno pozornost v planih je vzbujala postavka, nad katero bi se morali resno zamisliti, pa se nismo: to so stroški reprezentance.

Že dalj časa je ustaljeno mnenje, da so stroški reprezentance obvezni del planov, da ne moremo skleniti niti najmanjšega posla, ne da bi ga zaključili s poslovnim kosilom ali vsaj kozarcem Whiskyja. Še več, tudi nekatere seje samopravni organov zaključujemo s kosili. Z vsem tem hočemo dokazati, kako pomembna organizacija smo in kako dobro poslujemo. Pisec tega prispevka je imel priložnost lani videti pet ali šest osnutkov planov naših TOZD in DO in v vseh opaziti, da se je znesek stroškov reprezentance dvignil za približno 50%. Predlagatelji planov so to opravičevali s formulacijo »predvideva se podražitev pijač«. Čudna obrazložitve, mar ne?

Še bolj čudno pa je, da se vse to dogaja v kratkem času po sprejeti resoluciji, ki nas vse obvezuje, da manj trošimo, povečujemo delovno storilnost, bolj gospodarimo in morda tudi malo zategujemo pas. Stopili smo v težko leto, ki od nas zahteva odrekovanja.

Planske postavke za stroške reprezentance kažejo na to, da delamo eno, govorimo pa drugo. Nekateri so pač prepričani, da je dovolj, če pas zategujemo na račun svojega privatnega proračuna, da bi ga lahko popustili na račun družbenih sredstev.

Iz prakse disciplinske komisije

Nada Rihtar – M-Velepreskrba, TOZD Grosist

Kršiteljev dosti, prijav še premalo

Disciplinska komisija tozda Grosist je lani na javnih obravnavah izrekla ukrepe kar 17 delavcem. »Delo v komisiji je sila neprijetno,« so večkrat potarjali člani, »ker moraš soditi sodelavcu, ki ga dobro poznaš, in paziti moraš, da si pošten do vseh enako. Soditi moraš na podlagi določb Pravilnika o odgovornosti delavcev za delovne obveznosti, upoštevati pa je treba tudi okoliščine, ki so delavca privedle do kršitev.«

Pri izreku so vsekakor želeli doseči vzgojni namen, po drugi strani pa želijo biti čimbolj človeški.

Kdo so bili kršitelji delovnih obveznosti? To so mladi, celo zelo mladi ljudje, z izjemo enega delavca, ki ima že preko 60 let; največ so to skladiščni delavci, delavci spremljevalci, skladiščniki, namestnik vodje oddelka v skladišču in kontrolor.

Vsi so iz skladiščno transportnega sektorja, kršitve njihovih delovnih obveznosti pa so prijavili njihov vodja in šefi, enega pa direktor tozda.

V največ primerih, kar v šestih, gre za neopravičeno izostajanje z dela v krajšem obdobju, od štirih do kar 19 dni. Dvema delavcema je disciplinska komisija zaradi tega izrekla ukrep prenehanja delovnega razmerja, in sicer enemu pogojno za dobo enega leta, drugega pa so zaradi ponovne kršitve izključili iz temeljne organizacije.

Vsi ti delavci, ki so neopravičeno ostajali doma, z navedbami, da so hodili v tem času k zobozdravniku, da so pazili na otroka, da so bili bolni, za kar pa niso prinesli bolniškega lista, da so ostali preprosto doma (gre za delavca iz druge republike) ipd., so nekvalificirani delavci.

Pri tej kategoriji delavcev bi se morali v tozdu še posebno potruditi za njihovo vzgojo, za pravilno razumevanje delovnih obveznosti in jih z lepo besedo spodbujati k disciplini. Nemara bi poleg njihovih predpostavljanih to nalogo opravili tudi sindikalni poverjeniki in člani aktivna mladih. Tako pa zaradi napačnega pojmovanja nastajajo spori med nekaterimi delavci in njihovimi šefi. Delavci postavljajo nedisciplinirani, ne upoštevajo planiranja letnih dopustov, nočejo opravljati delovnih nalog in postajajo celo nasilni v besedah in dejanjih.

Prihaja tudi do telesnih obračunavanja. Zaradi tega smo izključili iz našega delovnega okolja še enega delavca, ki je zahrbtno napadel in pretepel svojega sodelavca. Spet drugega smo suspendirali, ker je udaril svojega predpostavljene in mu prizadejal telesne

poškodbe. Oba sta bila tudi drugače nevestna pri opravljanju svojih del oziroma nalog.

Za odugevanje blaga je šlo v dveh primerih: kraja pralnega praška v skupnem znesku 1.349,80 dinarjev in kartona viskija. Disciplinska komisija je v prvem primeru ukrepala tako, da smo delavca za 11 mesecev razporedili na druga dela oziroma naloge, drugega delavcu pa je izrekla javni opomin, ker je pijačo vrnil takoj drugi dan in je še ni odnesel domov.

Zgodilo se je, da so delavci že zjutraj, približno ob 9. uri samovoljno zapustili delovno mesto – bili so to skladiščniki – in odšli domov, ker je bilo delo zaradi okvare tovornega dvigala onemogočeno. Prav gotovo bi se za tisti čas našlo kakšno drugo delo in četudi zanj ne bi dobili plačila (nagrajeni so namreč po tonaži naloženega blaga), bi morali vedeti, da je vsakdo dolžan delati 42 ur na teden. To sta kršila celo dva člana disciplinske komisije. Vsem so bili izrečeni opomini; takšno ravnanje pa nas opozarja, da moramo še dodelati pravilnik o določitvi osnov in meril za delitev sredstev za OD in skupno porabo delavcev oziroma merila, po katerih nagrajujemo že večino delavcev skladiščno transportnega sektorja.

V enem primeru je šlo za odklonitev del oziroma nalog delavca kontrolne službe, ki bi moral biti za zgled drugim, saj se prav ta služba bori proti nepravilnostim in nedisciplini. Izrekli so mu ukrep »razporeditev na druga dela oziroma naloge za dobo 6 mesecev.« Primer še ni rešen, ker je delavec vložil zahtevo za varstvo pravic pri delavskem svetu.

Iz navedenega vidimo, da je imela disciplinska komisija veliko dela. Priznati pa moramo, da bi ga lahko imela še več. Nediscipline in neizpolnjevanja delovnih nalog je še veliko, tudi v administraciji, samo tistih ni, ki bi kršitelje prijavili. Nočemo se zameriti drugemu. Zaradi majhnih in večjih kršitev pa nam uhaja dohodek, rušijo se stabilizacijska prizadevanja. Pa da ne boste mislili, da je tako samo v tozdu Grosist!

Sestala se je komisija za spremljanje razporejanja dohodka in osebnih dohodkov

Pripravljena bo nova resolucija

V petek, 11. januarja 1980, se je sestala komisija za spremljanje razporejanja dohodka in osebnih dohodkov, ki jo je ob sprejemu resolucije imenoval delavski svet sozda Mercator.

Komisija je na podlagi poročila direktorja razvojno-planskega sektorja na ravni sozda ugotovila, da je bila resolucija uresničena delno, tudi zaradi znižanja deleža obveznosti iz dohodka. Posebej so se člani komisije zadržali pri tistih organizacijah v sestavi sozda Mercator, ki niso izvajale niti lastne niti sozdove resolucije. Zanje bo izdana posebna okrožnica, da bi vsaj ob izdelavi zaključnega računa za leto 1980 upoštevali načelo, naj se dohodek, ki izvira iz inflacije, nameni za sklade oziroma za razširjeno reprodukcijo. Razvojno-planski sektor bo po zaključnem računu izdelal poročilo o izvajanju resolucije.

Komisija se je postavila na stališče, da je primerno delitveno politiko v sozdu spremljati še naprej, kajti dokumenti družbenopolitičnih skupnosti so presplošni za resnično izvajanje stabilizacije. Za leto 1980 bodo strokovne službe pripravile besedilo osnutka nove resolucije, saj je obstoječa zasnovana za pogoje v preteklem letu in je ni moč več uporabljati. Sprejel jo bo delavski svet sozda Mercator.

obiskali vse enote in ugotovili, da ponekod ni bilo kruha in mleka, da je primanjkovalo primernih trgovskih delavcev (predvsem učencev, snajilk in delavcev za težja dela), da so trgovci nezadovoljni z dobavami lastnih grosistov, da so bile trgovine slabo založene z zelenjavo in sadjem, da so trgovski in drugi delavci nezadovoljni s pogoji dela in da želijo skupno s potrošniki konstruktivno reševati težave.

Razčlenitev anketnih odgovorov o preskrbi in delovnem času trgovin v KS Stadion.

Namen ankete je bil, ugotoviti mnenje občanov o delovnem času trgovin in drugih preskrbovalnih enot ter o preskrbi in izbiri blaga

U poseti Veleblagovnici Beograd

Djurica Sremac – M-Contal, enota Beograd

Danas smo svi na poslu!

U uslužnoj delatnosti, a pogotovo robnoj kući kakva je Veleblagovnica, izostanak svakog radnika se odmah oseti, jer naše »razmažene« mušterije uvek očekuju nešto više. Ova činjenica obavezuje operativnog rukovodioca da u svakom trenutku, odnosno svakog dana zna sa kojim brojem radnika raspolaže kako bi ih tako rasporedio da mušterije ne osele nikakve nedostatke. Jedan interesantan metod da se ovakav pregled ima videli smo u službi za opšte i kadrovske poslove Veleblagovnice. O čemu se zapravo radi?

U ovoj službi se nalazi velika tabla na zidu, uredno ažurirana, na kojoj je po odeljenjima izloženo koliko je radnika trenutno na poslu, na godišnjem odmoru, bolovanju do 30 dana, plaćenom odsustvu, neplaćenom odsustvu i ukupan broj odsutnih. Ovaj pregled, kako nam reče Dragan Ikonić, sekretar organa upravljanja, omogućuje tako operativnom kao i kadrovskom rukovodiocu skoro trenutni uvid u stvarnu situaciju što se tiče prisutnosti na radnim mestima, te mogu uvek blagovremeno preduzeti odgovarajuće mere kojima će rešiti iskrslu problem. Mišljenja smo da je i ovo jedan od primera koji može da pomogne sprovođenju mera povećanja radnog učinka u okviru ekonomske stabilizacije i povećanja produktivnosti rada!

šić novoizabrani predsednik sindikata – veoma mnogo pomaže radnicima, a naročito onima koje stalni kontakt sa mušterijama psihički i fizički opterećuje, te na ovakav vid odmora ne smemo gledati kao na rekreaciju!

Moramo priznati da je ova konstatacija tačna i poželjeti da se akcija nastavi kao i da ne ostane samo na ovom.

Na sledećoj Mercatoriadi smo prvi!

U ovoj godini omladinskoj organizaciji predstoje izbori. Predizborna aktivnost još nije počela ali ostale aktivnosti se razvijaju, a među njima i početak planirane akcije u okviru koje će omladinci urediti robnu kuću. Pored ovoga omladina sa nestrpljenjem očekuje

je ovogodišnju Mercatoriadu, obzirom na to da će u toku ove godine kroz rekreativnu nastavu formirati nekoliko stalnih sportskih ekipa koje bi trebale da pored do sada dobrih sportskih rezultata postignu još i bolje.

Naravno sve će to biti realizovano sopstvenim snagama uz finansijsku pomoć sindikata. Jedan od razloga zbog ovako žive aktivnosti na sportskom polju, kako nam reče Dragan Lazin, predsednik, je i to da je 1977. godine na radničko sportskim igrama Beograda, rukometna ekipa osvojila drugo mesto. Nadamo se da će u ovome organizacija, iz koje je 50% članstva SK Veleblagovnice, uspeti kao i u svim ostalim aktivnostima.

Zbog toga im upućujemo pozdrav »Srećno na Mercatoriadi«!

Oštrije protiv bolovanja

Decembarški izbori u OO SK Veleblagovnice doneli su pored izbora novog sekretarijata i niz konkretnih aktivnosti koje se odnose na poboljšanje poslovanja i povećanje radnog učinka kao i neophodno obezbeđivanje uslova za zadovoljenje realnih ličnih potreba radnika i povećanje standarda. Pri tom, ova organizacija ne ispušta iz vida osnovne pretpostavke neophodne za realizaciju ovakvog programa, a to je maksimalno angažovanje svakog pojedinca.

Ka konkretnim akcijama polazi se iz samih redova organizacije, uz obavezan samokritički i kritički osvrt na prethodne rezultate. Jedan od primera poštovanja principa samokritike je i to da novousvojeni akcioni program predviđa u jednom od članova da će se prema članovima SK za koje se utvrdi da zloupotrebljavaju bolovanje primeniti disciplinske mere, koje mogu ići i do isključenja!

Očigledno je da su članovi saveza komunista, kojih u ovom kolektivu od 302 zaposlena ima 68, veoma ozbiljno usmerili svoju aktivnost u svim pravcima. Kao dodatnu informaciju iznećemo i to da su u novoizabranom sekretariatu sledeći: Milovan Savić (VSS) – sekretar, Nada Sarčević (SSS) – zamenik sekretara, i članovi Gordana Tufegđić (VKV), Mirjana Topić (SSS), Miloš Plazinić (VKV), Šaban Eljani (NKV) i Ivan Ilić (KV).

Dobar odmor na Divčibarama!

Svi su bili dobro razpoloženi i pesma je odjekivala na zajedničkoj, inače tradicionalnoj večeri, koju je organizovalo novoizabrano predsedništvo OO sindikata Veleblagovnice 29. decembra prošle godine. Svi prisutni članovi sindikata, a bio jih je priličan broj (skoro svi članovi kolektiva) bili su veoma veseli i razpoloženi, a za to su i imali razloga, jer se poslovna godina privodi kraju, a rezultati poslovanja Veleblagovnice su više nego zadovoljavajući bar prema trenutnim pokazateljima. Ovo govori članovima kolektiva da su i akcije koje je do sada preduzimala OO sindikata, zajedno sa ostalim društveno političkim organizacijama i rukovodstvom urodile plodom i da u tom pravcu treba i nastaviti.

No, pored proteklih aktivnosti, potrebno je sada dalje razvijati i brigu za radnika, radnički standard, stambene probleme a i razvijati sve ono što rezultati poslovanja dozvoljavaju. Briga o radnom čoveku i do sada je bila jedna od osnovnih aktivnosti ove organizacije, što je samo po sebi i razumljivo. Jedan od vidova te brige o radniku je i slanje radnika na besplatan zimski odmor. Ove će godine na Divčibare i u Arandjelovac otići 16 radnika Veleblagovnice. Osnovni kriterijum je socialna struktura zaposlenog, ali kod odlučivanja nije zastupljen ni element rezultata rada. Slobodno možemo reći da ovakav vid dodatnog odmora – kaže Biljana Milje-

Nekateri si zamišljaju nadurno delo kot nadgradnju svojega dohodka.

Nekateri si zamišljaju nadurno delo kot nadgradnju svojega dohodka.

Štedimo tako, da vedno najdemo razlog za razpravljanje.

Vsi smo za red – če smo prvi v vrsti.

Simon Bošnjakov

Izbori u SK M-Contala u Beogradu

Djurica Sremac – M-Contal

Promene u organizaciji

U trenucima dok ovo čitate, živa predizborna aktivnost u Savezu komunista se privodi kraju i rezultati izbora su već negde i poznati.

U M-Contalu u Beogradu osim toga što se rezimiraju dosadašnji rezultati i usvajaju novi programi aktivnosti, imamo i promenu u načinu organizovanja osnovne organizacije, koja će po našem mišljenju doprineti daljem razvoju aktivnosti SK i uključivanju u široku bazu. O tome smo razgovarali sa dosadašnjim sekretarom SK, Dragoslavom Kolarom i članovima komisije za izveštaj o dosadašnjoj aktivnosti SK.

»Da li to znači da je vaša organizacija ojačala u međuvremenu kad sada stvarate dve?« bilo je naše prvo pitanje Dragoslavu.

»Nije o tome reč. M-Contal u Beogradu je u stvari predstavništvo dva OOUR-a, Cibes i Conimex, pa pošto su nam delatnosti a i neposredni samoupravni interesi različiti, logično je da imamo i dve organizacije SK. Uostalom statut nas obavezuje na to a i daje mogućnost formiranja organizacija od pet članova pa naviše. Naravno, to što ćemo ubuduće imati dve organizacije, ne znači da se naša aktivnost potpuno razdvaja, već naprotiv, mi je samo proširujemo, dok saradnja između organizacija i dalje ostaje.«

»Gledano šire, u M-Contalu će sad postojati četiri organizacije SK u dva OOUR-a. Kako ti gledaš na to i na povezanost između njih?« »Dosadašnja saradnja između ovih organizacija svodila se uglavnom na razmenu zapisnika sa sastanaka a i savetovanje koje je održavano jednom godišnje. Na tom savetovanju je razmatrana prethodna aktivnost i usvajani pravci narednih akcija. Ta forma, po mom mišljenju zadovoljava, međutim smatram da bi organizacije ubuduće trebale više pažnje

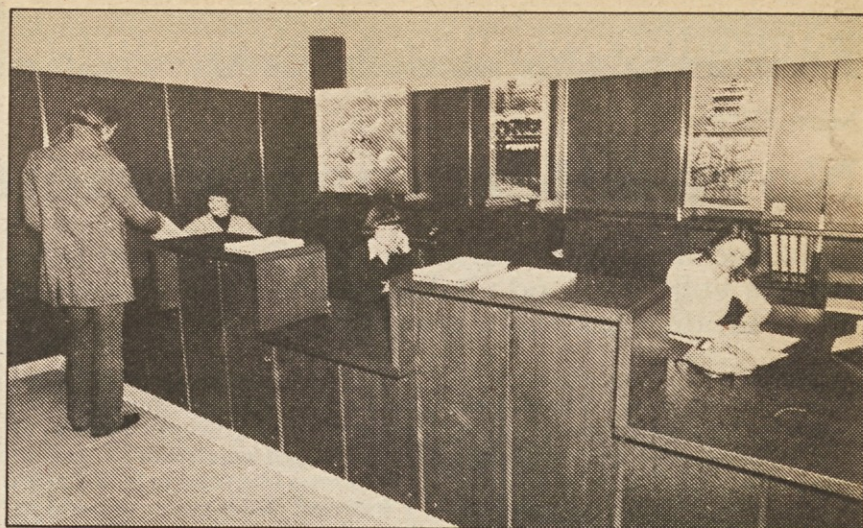
posvetiti sprovođenju zaključaka jer se do sada tu osećala izvesna pasivnost.«

»No vratimo se tekućoj problematici. Kako je do sada tekla predizborna aktivnost?«

»Pa evo ovako. Prvo smo formirali grupu za sastavljanje izveštaja o dosadašnjem radu, zatim 26. i 27. 11. predizborni zborovi i evidentiranje kandidata za nove sekretarijate, zatim sastanci komisija za izradu programa aktivnosti i plana rada i do 31. 12. izbora.

Inače još mogu da dodam da su u ovu aktivnost uključene sve društveno-političke strukture računajući i sindikat koji takođe sprovodi sopstvene izbore. Još nešto da dodam, naše buduće dve organizacije inače imaju veoma dobru strukturu članstva, u pogledu radnika iz neposredne proizvodnje a i još jedan značajan podatak da je u oba predstavništva više od 50% zaposlenih u članstvu SK!

Što se tiče novoformiranih organizacija u Cibesu ćemo imati organizaciju od šest, a u Conimex-u od sedamnaest članova, no iako je u pitanju relativno mali broj ljudi mislim da aktivnost ni ubuduće neće zaostajati, što pokazuju naši dosadašnji rezultati.«



Pri Mercator Turistu najdejo za vsakogar nekaj po njegovem okusu. Foto: Matjaž Marinček

Mercator Turist: naše delo – vaše potovanje

Matjaž Marinček

Poslovno geslo v korak s prizadevnostjo

Lani marca sem v našem glasilu prebral kolegičin zapis o M-turistu – pravzaprav je to bil pogovor z vodjo takrat komajda registrirane poslovne enote tozda Golovec (M-Rožnik). Sam pri sebi sem si mislil, da iz vsega tega pač ne more nastati kaj več kot turistična poslovalnica na ravni podeželskih turističnih društev.

Kasneje je bilo o M-turistu vse već slišati; čeprav je bilo njegove poslovne prostore v labirintu hodnikov Mercatorjeve zgradbe na Aškerčevi v Ljubljani dokaj težko najti, so prizadevne delavke in delavci M-turista uspešno širili krog zadovoljnih uporabnikov njihovih storitev. Najbolj sem bil presenečen, ko so me v odročnem slovenskem kraju, kamor SOZD Mercator s svojo poslovno roko ni in verjetno tudi ne bo segel, poprosili za programe izletov M-turista. In ko sem prve dni letošnjega leta stopil v nove poslovne prostore Mercator Turista na Tavčarjevi 6 v Ljubljani (med kavarno Evropa oziroma pasajaž Supermarketa in stavbo RTV, nasproti prodajalne Volan, med gostilno Tavčarjev hram na eni in prodajalno Karat na drugi strani) in tam našel kupe programov za vrsto privlačnih izletov in potovanj, mi je postajalo vse bolj jasno, da se je Mercator Turist razvil v pomembno turistično agenciju s kakovostno in pestro ponudbo.

Marsikomu se še vedno zdi čudno, da ima Mercator, katerega osnovna dejavnost je trgovina, tudi turistično agenciju, vendar je povezava med trgovino in turizmom veliko bolj premissljena in naravna, kot poskušajo to prikazati nekateri zunanji opazovalci. V tujini imajo številne velike trgovinske organizacije svoje turistične agencije, tako na primer nemški Neckermann in Kaufhof, pa švicarski Migros in drugi. Ze sam podatek o številu zaposlenih v sozdu govori o potencialnih uporabnikih turističnih storitev.

Smiselnost povezave med trgovino in turizmom je še toliko bolj očitna, če razgrnemo načrte Mercator Turista: v Mercatorjevih prodajalnah bodo uvedli informativno prodajna mesta. Sprva bodo tu na voljo lastni turistični programi, kasneje pa se bo v nekaterih trgovinah mogoče za izlet ali potovanje prijaviti in ga tudi plačati. Pomembno je, da bodo na ta način prodrli tudi na podeželje, kjer turističnih agencij večinoma ni in kjer imajo nekatera turistična društva često monopolno ponudbo.

Več kot zgovoren je podatek, da je storitve Mercator Turista v lanskem letu, torej v času, ko so se šele uveljavljali, že koristilo preko 10.000 ljudi, od tega kar 4000 dijakov iz drugih republik, predvsem iz Bosne in Hercegovine ter Makedonije, ki so bili na šolskih izletih po Sloveniji in Istri. Veliko zanimanja je bilo za izlete, ki so vodili po poteh velikih bitk NOB, pa po Sloveniji in avstrijski Koroški. Seveda je bilo in še bo moč potovati v tujino: v Anglijo, Irsko, Avstrijo, Francijo, Italijo, Sovjetsko zvezo, Poljsko in Madžarsko.

Poudariti je treba, da je Mercator Turist priredil veliko izletov tudi za osnovne organizacije sindikata in mladine, tako znotraj samega Mercatorja kakor tudi za ostale. Njihova velika želja je – in to še posebej poudarjajo – da bi se odslej vsi tozdi in delovne organizacije v SOZD Mercator, ki potrebujejo kakršnekoli turistične usluge, odslej obračali na njih. Res bi bilo škoda zanemariti storitve turistične agencije, ki je »v hiši« in odhajati drugam.

Nova poslovalnica na Tavčarjevi 6 (telefon (061) 312-254) je odprta neprekinjeno ves dan, ob sobotah pa le dopoldne. Tu je sedaj center vseh mogočih informacij, ki jih posredujejo tako Turistična zveza Slovenije kakor tudi druge turistične agencije. Na voljo so številni programi izletov in potovanj, letalske vozovnice za proge po domovini in tujini, vozovnice za vlake in spalnice vseh vrst, rezervacije za hotele, aranžmaji za poletni oddih, izleti po naročilu, turistična literatura (vodniki, zemljevidi ipd.), prospekti, ceniki, vozni redi in še veliko zanimivega.

Nova poslovalnica Mercator Turista vas pričakuje s široko odprtimi vrati: zagotavljajo, da vam bo njihova ponudba vseh in veseli se, da vas bodo že kmalu lahko vpisali na seznam svojih zvestih in zadovoljnih popotnikov.

Pri nas si nekateri tolmačijo obveščanje tako, da so postali – obveščevalci,

Nekateri tudi čebelico dobivajo izven vrste.

Poznam sodelavca, ki je tako zaskrbljen za moj prosti čas, da vedno ve, s kom sem bil včeraj.

Simon Bošnjakov

Mercatorjeva ulica • Mercatorjeva ulica • Mercatorjeva ulica • Mercatorjeva ulica •

Mile Bitenc

Nova železnina v Tržiču

Na več kot 200 kvadratnih metrih prodajne površine na voljo vse – od vijaka do kmetijske mehanizacije – Prodaja kuriva in gradbenega materiala

Naše pisanje v novoletni številki je naletelo na svoj odmev. Lani smo sicer že pisali o Mercatorjevi ulici v Tržiču, pred dnevi pa so me spet poklicali iz Tržiča in povedali, da pripravljajo novo prodajalno z železnino, kurivom in gradbenim materialom.

Že v lanskem letu, ko so v Bračičevi ulici odpirali salon pohištva, so kovali načrte za omenjene prodajalne. Zdaj se je zamisel spremenila in stvarnost. Nova železnina, ki je v kletnih prostorih stavbe, v kateri je prodajalna s pohištvom, je res prostorna. Več kot 200 kvadratnih metrov prodajne površine bo omogočilo večjo založenost, boljše izbiro blaga in seveda tudi boljše preglednost.

Stari prostori so bili tesni, temni in na vso žalost v njih tudi niso mogli ponuditi vsega, kar bi radi. Le 50 m² je bilo tam namenjenih prodajnemu delu, malce več pa skladišču. Tu pa je ob prodajalni tudi skladišče, ki je po kvadraturi od trgovine celo večje in ima urejeno dostavno rampo.

Preveč bi bilo, da bi naštevati vse, kar je na voljo v novi prodajalni z železnino, ki je, mimogrede rečeno, tudi na novo opremljena.

Vodovodnoinstalacijski material, sanitarna keramika, ploščice, vse za centralno ogrevanje, okovje, vijačno blago, kmetijska in gradbena oprema in drugo je le del izbire v trgovini. Zatrjujejo, da bodo zahtevnim kupcem ugodili v celoti in da ne bo več potrebno po nakupih v Kranj, Ljubljano in drugam.

Seveda z novim in večjim prodajnim prostorom ter boljšo ponudbo blaga računajo tudi na boljši promet. Tudi število zaposlenih se bo povečalo, predvsem zaradi večje izbire blaga. Naj dodam še to, da bodo tu razen železnine prodajali tudi barve, lake, lepila, tape in ustrezni pribor.

Ob novi železnini je tudi urejen prostor za prodajo kuriva in gradbenega materiala. Prodajalna kuriva se je zdaj stiskala v neustreznem in utesnjem prostoru nad upravo TOZD Preskrba, kjer dnevne svetlobe sploh ni bilo. Novi prostor je večji in svetel in bo prijazen tovarišici Rozki omogočal predvsem lažje in prijetnejše delo.

Za zaključek pa še to: v nekdanji prodajalni z železnino bodo prostor malce preuredili, služil pa bo za razne sestanke TOZD, saj zanje v domači hiši niso imeli ustreznega prostora.

M-Preskrba Krško uvaja dobrodošle novosti

Darko Topolovšek – M-Preskrba Krško

Uspela poslovna poteza

Nova stanovanjska soseska Spodnji grič v Krškem je bila v času od 10. do 22. decembra 1979 prizorišče prodajne razstave stanovanjske opreme. Razstavo je pripravila in izvedla delovna organizacija Mercator – Preskrba Krško ob sodelovanju Lesnine in drugih slovenskih proizvajalcev stanovanjske opreme.

Namen razstave je bil na nazoren način prikazati najustrežnejše rešitve opremljenosti stanovanjskih prostorov s sodobno opremo in čim širšemu krogu potrošnikov predstaviti najnovejšo proizvodno pohištveno industrijo, hkrati pa težiti k skladnosti opreme v stanovanju kot celoti ter ustvariti prijetno vzdušje, tako da obiskovalec dobi občutek domačega okolja in predstavo opremljenosti lastnega stanovanja.

Obiskovalci so bili z razstavo zadovoljni, kar sklepamo iz vtisov, vpisanih v posebno knjigo in iz pogovora z njimi. Rezultati te razstave se bodo nedvomno odražali še nekaj časa, saj je vse razstavljeno blago potrošnikom še naprej na voljo v poslovalnici »Salon pohištva« v Krškem.

Sam razstaveni prostor je obsegal 4 stanovanja v pritličju in 5 stanovanj v prvem nadstropju stolpnice. Razpored in velikost stanovanj sta v vseh sedmih stolpnica v tem naselju enaka. Garsonjera meri 34 m², eno in polsobno stanovanje 47 m², dvosobno stanovanje 58 m², dvo in polsobno stanovanje 71 m² in trisobno stanovanje 77,5 m². Glede na to, da so bila opremljena različna stanovanja, je bilo precej težav pri izbiri opreme, še posebno zaradi specifičnosti prostorov. Vendar pa velja vsa pohvala proizvajalcem, ki so (vsaj nekateri) pri premostitvi teh problemov zelo veliko pomagali.

Med proizvajalci, ki so bili zastopani na razstavi, velja omeniti Brest iz Cerknice, ki je sodeloval z opremo za kompletno trisobno stanovanje. Zelo domiselni so njihovi programi rešitev otroških in dnevnih sob ter kuhinj in spalnic. Nekaj dni je na razstavi sodeloval tudi njihov strokovnjak, ki je obiskovalcem in kupcem dajal nasvete.

Mariborski Marles je na razstavi predstavil kuhinje, jedilnice in otroške sobe.

Med razstavljalci kuhinjske opreme je veljala še posebna pozornost proizvajalcu SVEA iz Za-

gorja, ki je opremil kuhinje v treh stanovanjih. Obiskovalci so se za te proizvode precej zanimali.

Glede na prostorsko stisko otroških sob – v teh stanovanjih so v otroške sobe preurejeni kabineti – je uspelo rešitev prikazal Trudbenik iz Bregane s svojim sestavljivim programom, razstavljal pa je tudi dnevne sobe in sedežne garniture.

Naštel sem le največje proizvajalce, sodelovali pa so tudi drugi z enakimi in podobnimi programi in jih zato ne bi posebej navajal.

Z željo, da bi ugotovili mnenja obiskovalcev ter spoznali učinek razstave, smo pripravili knjigo vtisov, kamor so obiskovalci zapisovali svoja opažanja o razstavljanih proizvodih in o razstavi nasploh. Iz vpisanih vtisov obiskovalcev je predvsem moč razbrati izredno zadovoljstvo nad organizacijo razstave, željo po še kakšni podobni in celo predlog o stalni razstavi stanovanjske opreme v Krškem. Vse to je še posebej dragoceno spoznanje za našo delovno organizacijo, saj v Krškem gradimo nakupovalni center, v katerem bomo zagotovili prostor tudi za to.

Vili Manček, vodja komercialnega oddelka v Mercator-Preskrbi, je o razstavi povedal:

»Organizacija razstave in prodaje pohištva v dveh stanovanjskih etažah je nov način prikaza kupcem, kako je moč tudi s skromnejšimi finančnimi sredstvi opremiti različna stanovanja. Tovrstna razstava zahteva od prireditelja kompleksno ureditev bivalnega prostora, obenem pa kupcem prikaže, kako si lahko kjerkoli opremijo stanovanje. To potrjujejo tudi zelo laskave pripombe obiskovalcev iz vseh sredin.

Seveda pa uspeh ne bi bil popoln, če z razstavo ne bi dosegli zaželjene afirmacije prireditelja in proizvajalcev pohištva ter, kar je pravzaprav najvažnejše, ugodnega komercialnega učinka. Prepričan sem, da smo v vsem navedenem uspeli – ne le trenutno, temveč tudi za daljše časovno obdobje.«



Svečana seja delavskega sveta M-Slovenija sadje pred novim letom, ko so podelili priznanja najzvestejšim sodelavcem. Foto Jože Rozman

Iz programa M-Turista

V času od 15. do 17. februarja se bodo lahko **maškare** (tako se izlet tudi imenuje) veselile in rajale v hotelu Ambasador (A kat.) v Opatiji. Na voljo bo tudi kopanje v hotelskem bazenu in ogled pustnega karnevala v Crikvenici – vse to za 1.150 dinarjev. Prijave sprejema Mercator Turist, pa tudi vse pooblaščenice agencije, do zasedbe mest oziroma do 1. februarja.

V sodelovanju z General-turistom in revijo Stop bo Mercator Turist ob dnevu žena popeljal kar 5 skupin v Pariz na 10. jubilejno **tradicionalno potovanje revije Stop**. V Parizu se res najde za vsakogar nekaj: od kozarca božolejca pri mizici na pločniku do večerje na Eifflovem stolpu, od kramarskega trga do razkošnih trgovin, od sprehoda med otroki v parku do nakupovanja v velikanski blagovnici... Vse to in še več bodo lahko doživeli in uživali tisti, ki se bodo, izključno s prijavnico revije Stop, prijavili za izlet pri Mercator Turistu ali General-turistu, in sicer do zasedbe mest oziroma do 15. februarja. Cena izleta je 4990 dinarjev, kar lahko plačate v treh obrokih, skupine pa bodo potovale od 7. do 9., od 9. do 11; od 11. do 13., od 13. do 15. in od 15. do 17. marca. Pohitite s prijavi, ker je 1. skupina že razprodana.

Turist je pripravil prijetno in družabno dvodnevno potovanje za vse, ki jim je ime Jožica ali Jože. Za 1299 dinarjev bodo 22. marca krenili z **Jožicami in Jožeti v neznano**. Udeleženci bodo morali imeti s seboj veljavni potni list, kopalno obleko, osebno izkaznico in obilo dobre volje. Prijave sprejemajo do 5. marca razen Mercator Turista tudi številne turistične in potovalne poslovalnice po vsej Sloveniji. Mercator Turist je pripravil za 8. marec enodnevni izlet, na katerem boste v prijetni družbi in okolju proslavili Dan žena. Iz Ljubljane bo izlet vodil preko Celja in Ptuja, kjer bo ogled mesta, srednjeveškega gradu in muzejske zbirke, pa preko Ormoža, kjer bo zakuska in pokušnja znanih štajerskih vin, do Murske Sobote, od tam pa do Nemčevcev, v sloviti motel »Čarda«, kjer boste lahko ob kosilu in glasbi preživeli nekaj prav prijetnih uric. Izlet bo veljal 680 dinarjev, prijave pa sprejemajo Mercator Turist in vse pooblaščenice agencije do zasedbe mest, oziroma do 22. februarja.

Novoletno srečanje – malo drugače

Sonja Dolinšek – M-Slovenija sadje

Topleje in pristrčneje kot doslej

Vsak si slovo od starega leta po svoje napravi nekoliko drugačno, bolj pestro in slovesnejše. Snežinke iz stiropora, smrekove vejice, gneča po mestnih ulicah in trgovinah... Ljudje so polni prazničnega nemira, po pisarnah je treba še marsikaj postoriti, pa vendar se življenje tisti dan prestavi na hodnike.

Ob času malice telefoni prenehajo zvoniti – tudi naši so že obupali, da bi koga priklicali po službeni dolžnosti. Iz bifeja nosijo drobce v veliko sejno dvorano v kletu, tanjše prekladajo zabojce s pijačo, dekleta pomagajo v kuhinji, pritrjujemo zadnje zastave, v sobi generalnega direktorja pa se je sestala režija – danes je za delovno organizacijo Mercator – Slovenija sadje namreč še posebno slovesen dan. To ne bo običajna praznična proslava, niti ne tista s programom.

Protokol je na trnih – danes se bomo, v imenu celotne družbe, zahvalili kolegom za njihov dolgotruden trud, za preliti znoj in razcefrane živce, ki so jih puščali na svojih delovnih mestih, pa tudi za vse, kar vemo, da bodo še storili do svojega zasluženega pokoja – v to smo prepričani, saj tudi doslej niso znali zatajati.

Sami vedo povedati, da je pri našem poslu pač tako – če se kje zatakne, prihite na pomoč vsi –

tudi direktorjem, ni bilo prihranjeno prekladanje gajbic v skladišču, trdo delo na odkupnih mestih, prebiranje v hladilnicah. Nekako v zadregi in skromno so prihajali po ta priznanja – kar presunilo me je ob spoznanju, da v ljudeh, ki dobe priznanja za trdo delo, ni niti sence zmagoslavja. To je bilo njihovo delo, obveza, dolžnost, nekaj samo po sebi razumljivega.

Tokratni jubilarntje so bili pri nas 10, 20, nekateri skoraj vseh 30 let, zato je bilo novoletno slavlje na Titovi, v novi stavbi, tako pristrčno, tako drugačno od dosedanjih. Po dolgem času smo se spet srečali s kolegi in znanci iz Bohove, Zaloga in dislociranih enot, med nas sta prišla predsednik KOS SOZD Mercator, tovariš Škof, in generalni direktor, tovariš Goslar.

Skratka, to novoletno praznovanje nam bo ostalo v trajnem spominu. Bilo je nekaj več – slavlje opravljenemu delu, na katerem odslej sloni naša skupna prihodnost.

Poslastica za obiskovalce diskotek

Mile Bitenc

Rojena za življenje

Približno takšen je naslov lanskoletne uspešnice pevca Patricka Fernandez (Born to be alive). Ob tej glasbi lahko zaplešemo tudi v novi diskoteki v hotelu Srečič v Krškem (M-Hoteli gostinstvo), kar pa ne bi bilo nič posebnega, saj ploščo z melodijo Rojen za življenje vrtijo v mnogih diskotekah. Diskoteka v Krškem je namreč drugačna – to je video diskoteka!

V svetu ti ni več novost, pri nas pa je. Menda imamo (po podatkih, ki sem jih dobil) v Jugoslaviji le tri takšne diskoteke, ta v našem hotelu v Krškem pa je prva v Sloveniji.

In kaj je posebnost, kaj je pravzaprav video diskoteka? Ob tem, ko poslušamo ali pa se pozibavamo v ritmu glasbe, lahko na platnu tudi gledamo filmski zapis, kar je, razen pisanih luči light showa, posebnost.

Zaenkrat so naprave izposojene, pri tem pa je pomagalo glasbeno združenje »Lira«. Fant, ki streže glasbi in video kasetam, je tudi »uvožen«, kasneje pa se bodo tega opravila lotili domačini. Prijetno urejen prostor nekda-

njeja bara je bil tisti večer, ko je video-disko sprejel prve obiskovalce, nabito poln. In potem drugi, tretji večer... Zanimanje za tovrstno zabavo je preraslo pričakovanja in v hotelu Srečič se bodo prav gotovo odločili, da to opremo tudi odkupijo. Obiskovalci prihajajo ne le iz samega Kršega, temveč tudi iz bližnje in daljnje okolice.

Pregovor »Dober glas seže v deveto vas« povsem drži. Če radi zahajate v disko klub, vam svetujem, da se ob priliki zapeljete v Krško – saj niti ni tako daleč. V opisanem video-disku boste verjetno našli popolno zadovoljstvo. Pazite le, da takrat ne bo nedelja – takrat je namreč disko zaprt.

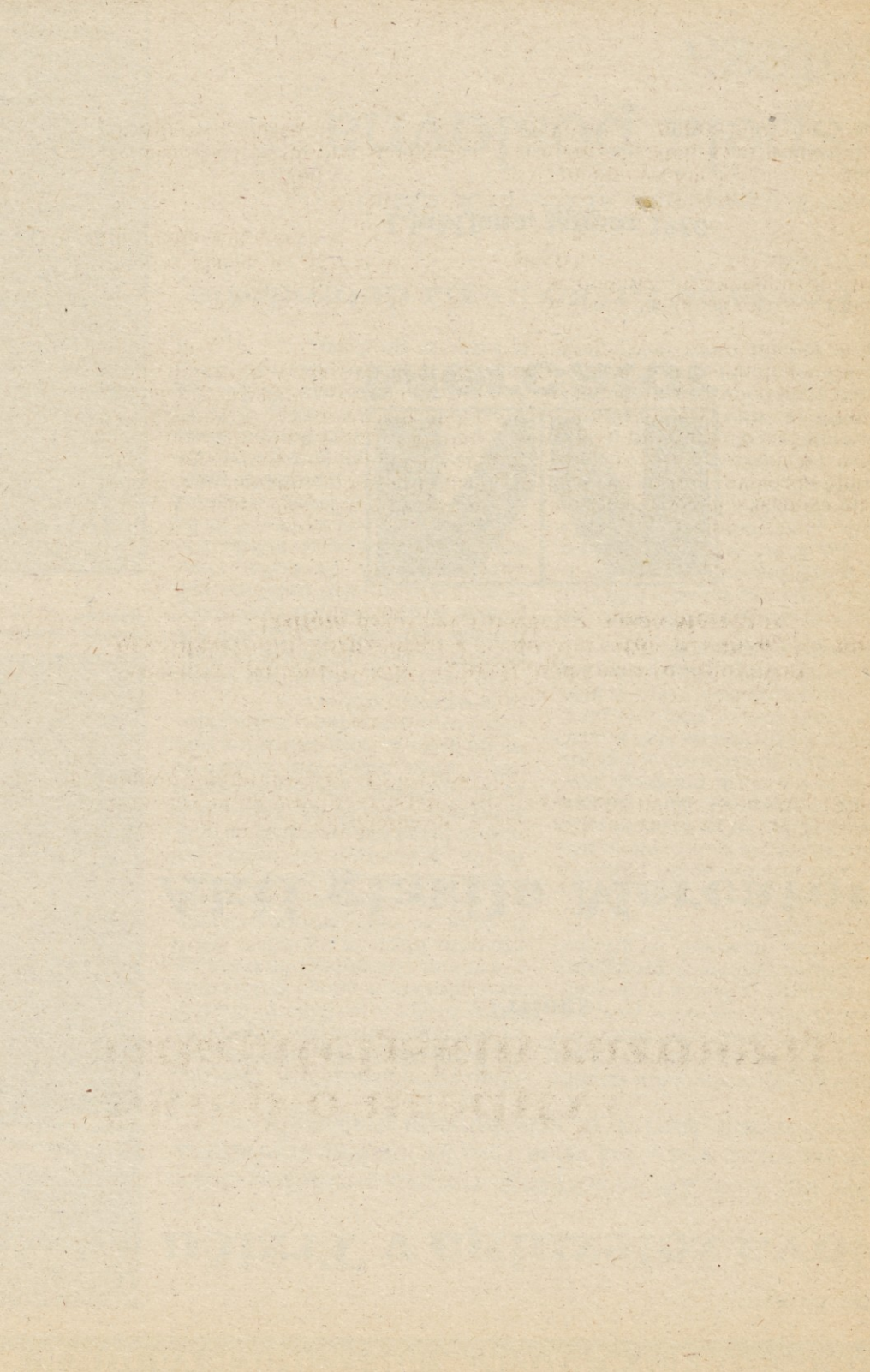
Priloga

Akti glasila Mercator



Mercator

Ljubljana, januar 1980



Sklep o ureditvi izdajateljskih razmerij

Delavski svet SOZD Mercator, n. sub. o., je na zasedanju dne 25. aprila 1978 sprejel na predlog izdajateljskega sveta glasila, 26. decembra 1979 pa dopolnil na predlog istega organa

**Sklep
o ureditvi izdajateljskih razmerij med tozdi in delovnimi
organizacijami, združenimi v sozdu Mercator, n. sub. o., ter med
glasilom delavcev in kmetov sozda Mercator**

1. člen

Glasilo delavcev in kmetov sozda Mercator (v nadaljnjem besedilu glasilo), izdajajo temeljne in delovne organizacije, združene v sozdu Mercator. Pravice in dolžnosti izdajatelja glasila organizacije uresničujejo po svojih delegatih v izdajateljskem svetu glasila.

2. člen

Sedež glasila je: SOZD Mercator, Ljubljana, Aškerčeva 3.

3. člen

Glasilo zastopa in predstavlja njegov odgovorni urednik.

4. člen

Temeljna vsebinska zasnova glasila delavcev in kmetov sozda Mercator izhaja iz ustave, zakona o združenem delu, programa Zveze komunistov Jugoslavije, Zveze sindikatov Jugoslavije, in Zakona o javnem obveščanju ter družbenih dogovorov in sporazumov in iz novinarskega kodeksa.

Temeljna vsebinska zasnova glasila je dodatek in sestavni del tega sklepa.

5. člen

Temeljno vsebinsko zasnovo glasila mora izdajateljski svet glasila posredovati v poprejšnjo obravnavo

vsem temeljnim in delovnim organizacijam ter organom družbenopolitičnih organizacij v njihovem sestavu.

Temeljno vsebinsko zasnovo glasila po poprejšnji obravnavi sprejme delavski svet ozda Mercator na predlog izdajateljskega sveta.

Delavski svet ozda je dolžan redno spremljati uresničevanje vsebinske zasnove glasila. V ta namen mora najmanj enkrat letno obravnavati poročilo izdajateljskega sveta o delu uredniškega odbora glasila in o problemih v zvezi z uresničevanjem temeljne vsebinske zasnove.

6. člen

Izdajateljski svet glasila je družbeni organ upravljanja glasila, v katerega imenujejo delegate izdajatelji.

Izdajateljski svet glasila Mercator v ta namen sestavlja:

- po en delegat iz enovite delovne organizacije,
- po en delegat iz delegacije, ki jo v delovnih organizacijah s tozdi za izdajateljski svet imenujejo vsi tozdi in delovne skupnosti v sestavu delovnih organizacij,
- en delegat iz Delovne skupnosti SOZD Mercator,
- en delegat iz vsakega od koordinacijskih organov družbenopolitičnih organizacij na ravni ozda,
- en delegat iz uredniškega odbora glasila,
- trije delegati iz zbora sodelavcev glasila.

Delegate iz tozdov, enovitih delovnih organizacij in delovnih skupnosti skupnih služb imenujejo njihovi delavski sveti na predlog družbenopolitičnih organizacij.

Delegate organov družbeno političnih organizacij na ravni ozda imenujejo ti organi.

Delegate iz uredniškega odbora oziroma zbora sodelavcev imenujeta uredniški odbor oziroma zbor sodelavcev.

7. člen

Ko so imenovani vsi delegati za izdajateljski svet glasila, sprejme delavski svet ozda Mercator ugotovi-

tveni sklep o sestavu izdajateljskega sveta.

Mandat članov izdajateljskega sveta traja dve leti. Po preteku mandatne dobe so lahko ponovno imenovani.

8. člen

Predsednika izdajateljskega sveta izvoli svet iz sestava svojih članov na prvi seji.

Seje izdajateljskega sveta sklicuje predsednik izdajateljskega sveta na svojo pobudo ali na pobudo odgovornega urednika ali na pobudo najmanj treh delegatov izdajateljskega sveta.

Sklepi izdajateljskega sveta se sprejemajo z večino glasov vseh delegatov.

9. člen

Izdajateljski svet glasila Mercator ima naslednje dolžnosti in pravice:

- sklepa o temeljnih vprašanjih uresničevanja vsebinske zasnove in uredniške politike glasila;
- daje soglasje k določilom splošnega akta, s katerim se določajo pogoji, pod katerimi se objavlja javni odgovor oziroma javno sporočilo, ter daje soglasje k tistim določbam splošnega akta, ki se nanašajo neposredno na glasilo;
- obravnava druga vprašanja, ki so bistvenega pomena za uresničevanje uredniške politike glasila in o teh vprašanjih najmanj enkrat letno poroča delavskemu svetu ozda;
- imenuje uredniški odbor glasila na predlog odgovornega urednika;
- predlaga delavskemu svetu ozda Mercator načrt izdaj glasila in prilog ter predlog finančnega načrta stroškov za te izdaje;
- predlaga delavskemu svetu ozda Mercator merila za nagrajevanje sodelavcev glasila in za storitve pri glasilu.

10. člen

Delavski svet ozda Mercator imenuje odgovornega urednika glasila

na podlagi predloga izdajateljskega sveta ter koordinacijskih organov družbenopolitičnih organizacij na ravni sozda.

Mandatna doba odgovornega urednika traja dve leti, nakar je lahko ponovno imenovan za odgovornega urednika.

11. člen

Izdajatelji glasila morajo zagotoviti sredstva za njegovo izhajanje.

Tehnične in finančne posle v zvezi z izdajanjem glasila opravlja center za obveščanje v Delovni skupnosti SOZD.

12. člen

Ta sklep začne veljati osem dni po tem, ko ga sprejme delavski svet sozda Mercator.

Ta sklep dopolnjujeta Pravilnik o urejanju in izdajanju glasila Mercator ter Pravilnik o nagrajevanju sodelavcev glasila Mercator.

Postopek za spreminjanje tega sklepa je enak postopku pri sprejemanju akta.

Temeljna vsebinska zasnova, uredniška politika in oblikovna zasnova glasila delavcev in kmetov sozda Mercator

V smislu določil Zakona o združenem delu, člena 546, določil Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator, Statuta SOZD Mercator in Sklepa o ureditvi izdajateljskih razmerij mora glasilo Mercator opravljati predvsem naslednje temeljne naloge:

- obveščati delavce o rezultatih gospodarjenja in poslovanja organizacij, združenih v sozdu Mercator,
- spodbujati in omogočati razvoj samoupravljanja,
- podpirati soočanje stališč v smislu samoupravnega pluralizma,
- širiti splošno družbeno in strokovno obzorje delavcev,

- krepiti delovno in samoupravljalsko zavest ter pripadnost k skupnim ciljem sozda.

Za uresničevanje teh temeljnih nalog glasilo delavcev in kmetov sozda Mercator poroča predvsem o naslednjih vsebinskih sklopih:

- o samoupravni organiziranosti, njenem razvoju in stopnjah v organizacijah, združenih v sozdu Mercator,
 - o postopku sprejemanja in spreminjanja notranje zakonodaje,
 - o poslovanju organizacij, združenih v sozdu Mercator, ter o njihovem materialnem in finančnem stanju,
 - o planiranju, usklajevanju ter izpolnjevanju planov sozda,
 - o pridobivanju in delitvi dohodka ter porabi sredstev,
 - o rezultatih, doseženih z združevanjem dela in sredstev v vseh oblikah združevanja v sozdu,
 - o delu delegatov in delegacij,
 - o uresničevanju družbene samozagrade in o pripravi na splošni ljudski odpor,
 - o vprašanjih, ki jih obravnava delavska kontrola,
 - o delitvi dohodka med tozdi in delovnimi organizacijami ter širšo družbeno skupnostjo,
 - o nagrajevanju po delu in o delitvi sredstev za osebne dohodke,
 - o stališčih in sklepih organov družbenopolitičnih organizacij,
 - o kadrovski in socialni politiki in politiki usmerjenega izobraževanja,
 - o skrbi za organizacijo družbenega standarda delavcev,
 - o delovnih uspehih in načrtih organizacij, združenih v sozdu Mercator,
 - o novostih v proizvodnji, organizaciji in tehnologiji,
 - o skupnih prireditvah sozda,
 - o delovnih in življenjskih pogojih delavcev in kmetov sozda,
 - o uresničevanju kulturnih, športnih in družabnih interesov delavcev in kmetov sozda.
- Zaradi zagotavljanja sprotne obveščevanja o vprašanjih iz te temeljne vsebinske zasnove uvaja uredniški odbor po potrebi nekaj stalnih rubrik in zanje pridobiva stalne strokovne sodelavce.

Uredniška politika

Uredniško politiko predstavljajo izhodišča in metode, po katerih odgovorni urednik in uredniški odbor najbolj učinkovito uresničujeta temeljno vsebinsko zasnovo v posameznih izdajah glasila Mercator. Ta izhodišča in metode so:

- sprotost, resničnost, celovitost ter razumljivost in jedrnatost informacij,
- utemeljenost in osmišljenost informacij v naprednih družbenih tokovih,
- prizadevanje za vnaprejšnjimi informacijami,
- osebna zavzetost oziroma kritičnost piscev prispevkov,
- enakopravno obravnavanje stališč in spodbujanje k njihovi množičnosti,
- zastopanost kar največjega števila tozdov in delovnih organizacij z lastnimi prispevki v posamezni izdaji,
- pestrost posamezne izdaje v pogledu novinarskih zvrsti,

- gojitev likovnih prispevkov kot enakovrednih informativnih zvrsti in grafičnega dopolnjevanja besedil,

- ločitev besedil službene narave in uradnih besedil od člankarsko obdelanih besedil oziroma strani v časopisu,

- odprtost časopisa za vse pomembne družbene teme splošnega pomena,

- nagrajevanje sodelavcev in ožje strokovne redakcije po teh izhodiščih in načelih.

Oblikovna zasnova

Skrb za oblikovno identiteto posameznih izdaj glasila in za njihovo privlačno likovno podobo je sestavni del uredniške politike.

Temeljna oblikovna zasnova in grafična podoba glasila morata biti v osnovnih prvinah skladni s celotno grafično podobo sozda Mercator.

**Predsednica
delavskega sveta SOZD Mercator
Jasna Žagar l.r.**

Pravilnik o izdajanju in urejanju glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator

Na podlagi Zakona o javnem obveščanju (Uradni list SRS 7/73) Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD, Statuta in Sklepa o ureditvi izdajateljskih razmerjih med tozdi in delovnimi organizacijami združenimi v sozdu Mercator, n. sub. o., ter glasilom delavcev in kmetov sozda Mercator, je delavski svet sozda na 7. zasedanju, dne 25. 4. 1978. sprejel, dne 26. 12. 1979 pa na 4. zasedanju na predlog izdajateljskega sveta dopolnil

Pravilnik o izdajanju in urejanju glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator

VSEBINA

- I. Splošne določbe
- II. Upravljanje, izdajanje in urejanje glasila
 - 1. izdajateljski svet
 - 2. uredniški odbor
 - 3. zbor stalnih sodelavcev glasila
 - 4. odgovorni urednik
- III. Sporočilo, odgovor in popravek
- IV. Podatki, ki morajo biti objavljeni v glasilu
- V. Finančno poslovanje za glasilu
- VI. Končna določba

ČLENI

- 1-3
- 4-14
- 5
- 6-10
- 11-13
- 14
- 15-24
- 25-26
- 27-28
- 29

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Časopis Mercator je glasilo delavcev in kmetov, združenih v Mercator, sestavljeno organizacijo združenega dela za dejavnosti kmetijstva, industrije, trgovine, zunanje trgovine, gostinstva in storitev, n. sub. o., Ljubljana, Aškerčeva 3 (v nadaljnjem besedilu: SOZD Mercator) in izhaja mesečno v jezikih sodelujočih avtorjev s področja SFRJ.

2. člen

Število izvodov posamezne izdaje glasila določa uredniški odbor na podlagi podatkov o številu delavcev in združenih kmetov ter učencev v gospodarstvu, delavcev na služenju vojaškega roka, upokojencev, naročnikov v izmenjavi ter obveznostnih izvodov.

3. člen

Od skupne površine strani glasila je praviloma namenjeno:

- besedilu 70%
- likovnim informacijam 30%

II. UPRAVLJANJE, IZDAJANJE IN UREJANJE GLASILA

4. člen

Glasilo ima naslednje organe, ki skrbijo za njegovo izdajanje in urejanje:

- izdajateljski svet
- uredniški odbor
- zbor sodelavcev
- odgovornega urednika

1. Izdajateljski svet

5. člen

Izdajateljski svet je družbeni organ glasila. Njegov sestav in pooblastila določa Sklep o ureditvi izdajateljskih razmerij med tozdi in delovnimi organizacijami, združenimi v SOZD Mercator, n. sub. o., in glasilom delavcev in kmetov sozda Mercator.

2. Uredniški odbor

6. člen

Uredniški odbor je operativni organ glasila. Člane uredniškega odbora imenuje izdajateljski svet na predlog odgovornega urednika. Mandat članov uredniškega odbora traja dve leti, nakar so lahko ponovno imenovani v uredniški odbor.

7. člen

Uredniški odbor je v svojih odločitvah samostojen v okviru določil temeljnih aktov glasila. Za svoje delo odgovarja izdajateljskemu svetu.

8. člen

Delo uredniškega odbora vodi predsednik, ki ga izvolijo člani iz njegove sestava na prvi seji. Za predsednika uredniškega odbora ne more biti izvoljen odgovorni urednik.

9. člen

Seje uredniškega odbora sklicuje predsednik na svojo pobudo, na pobudo odgovornega urednika ali izdajateljskega sveta. Seje uredniškega odbora so javne, praviloma takoj po vsaki izdaji glasila. Obvezne so tri točke dnevnega reda:

- ocena uresničevanja vsebinske zasnove, oblikovne zasnove in uredniške politike v zadnji izdaji glasila,
- načrt uresničevanja vsebinske in oblikovne zasnove za prihodnjo izdajo,
- okvirni načrt za naslednje izdaje.

Gradivo za seje uredniškega odbora pripravlja center za obveščanje v dogovoru s predsednikom uredniškega odbora.

10. člen

Člani uredniškega odbora so dolžni:

- sodelovati z odgovornim urednikom pri načrtovanju vsebine in oblike posameznih izdaj,
- odločati o rokih in načinu objave pridobljenih sestavkov,

- spremljati in ocenjevati uresničevanje vsebinske oblikovne zasnove ter uredniške politike,
- predlagati periodični načrt uresničevanja vsebinske zasnove,
- predlagati osnutek finančnega načrta za svoje izdaje,
- odločati o nagrajevanju za prispevke ter intelektualne storitve za glasilo, v skladu s Pravilnikom o nagrajevanju sodelavcev,
- odločati o posebnih akcijah glasila,
- širiti dopisniško mrežo in krog stalnih sodelavcev,
- sodelovati pri oblikovanju predlogov aktov, ki zadevajo izdajanje in urejanje časopisa,
- predlagati komisijo za podeljevanje priznanj in nagrad glasila,
- o svojem delu uredniški odbor redno poroča izdajateljskemu svetu.

3. Zbor stalnih sodelavcev glasila

11. člen

Zbor stalnih sodelavcev glasila je posvetovalni organ odgovornega urednika. Njegova naloga je pomagati odgovornemu uredniku pri uresničevanju vsebinske zasnove in uredniške politike, predvsem v smislu posredovanja podatkov iz okolja svoje organizacije ali iz območja delovnih ali političnih nalog.

12. člen

O statusu stalnega sodelavca glasila določa uredniški odbor na predlog odgovornega urednika.

13. člen

Zbor stalnih sodelavcev vodi odgovorni urednik, ki zbor sklicuje na svojo pobudo, na pobudo uredniškega odbora ali na pobudo vsaj treh stalnih sodelavcev.

Zbori stalnih sodelavcev so javni in se napovedujejo z objavo v glasilu.

4. Odgovorni urednik

14. člen

Odgovornega urednika imenuje na predlog koordinacijskih organov družbenopolitičnih organizacij, ki so na podlagi mnenja izdajateljskega sveta delavski svet.

Odgovorni urednik ima naslednje naloge:

- skrbi za zakonitosti poslovanja pri izdajanju in urejanju glasila ter odgovarja za njegovo vsebino,
- odgovarja za uresničevanje vsebinske zasnove glasila in za sprotno uresničevanje uredniške politike,
- skrbi, da so objavljeni prispevki v skladu z našo družbenopolitično ureditvijo, z ustavo in z zakoni ter odgovarja po Zakonu o javnem obveščanju,
- odloča o pogojih in načinu natisa sestavkov,
- vodi in usmerja delo v zvezi z izdajanjem in urejanjem glasila, ter spremlja delo strokovne službe za obveščanje,
- usmerja akcije za širjenje mreže dopisnikov ter za njihovo usmerjanje in instruktazo,
- načrtuje priprave za delo izdajateljskega sveta, uredniškega odbora ter zbora stalnih sodelavcev,
- zastopa glasilo v javnosti.

Če odgovorni urednik oceni, da katerekoli sestavek ni primeren za objavo v glasilu, v smislu 1., 2. in 3. alineje tega člena, mora zadržati objavo sestavka in s tem seznaniti avtorja, primer pa predložiti na prvi naslednji seji uredniškega odbora. Odgovorni urednik je član uredniškega odbora po svojem položaju.

Za svoje delo odgovarja delavskemu svetu.

III. SPOROČILO, ODGOVORI IN POPRAVEK

15. člen

Na zahtevo republiškega ali zveznega organa, ki je pristojen za informacije, mora odgovorni urednik v

prvi naslednji izdaji glasila brezplačno objaviti sporočilo, ki je posebnega pomena za občane in organizacije, če gre za življenje in zdravje ljudi, za njihovo premoženje, za javni red in mir in za podobno.

16. člen

Delovni ljudje in občani, družbenopolitične skupnosti in njihovi organi, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združene ga dela in druge samoupravne organizacije ter društva lahko zahtevajo, da glasilo objavi njihova sporočila, če so pomembna za javnost.

17. člen

O objavi sporočila odloča odgovorni urednik glasila. Sporočilo mora biti objavljeno v prvi naslednji izdaji glasila. Pri objavljanju odgovorni urednik upošteva pomen in nujnost sporočila, materialne možnosti in okvire dejavnosti glasila, določene s Sklepom o ureditvi izdajateljskih razmerij in temeljno vsebinsko zasnov glasila.

Odgovorni urednik sporočila ne objavi, če nasprotuje naši socialistični samoupravni družbeni ureditvi.

18. člen

Če odgovorni urednik glasila odkloni objavo sporočila, se lahko prizadeti v 15 dneh pritoži na uredniški odbor. Ta mora o pritožbi odločiti v osmih dneh od prejema pritožbe.

19. člen

Na sporočila in prispevke, objavljene v glasilu, lahko prizadeti dajo javni odgovor ali zahtevajo objavo popravka v 60 dneh po objavi sporočila oziroma prispevka.

20. člen

O objavi odgovora odloča odgovorni urednik glasila. Odgovor mora biti objavljen v prvi naslednji izdaji glasila.

21. člen

Odgovorni urednik glasila je dolžan objaviti odgovor, kadar ta bistveno prispeva k razumevanju problema, pojava ali dogodka, ki ga je obravnavalo objavljeno sporočilo oziroma objavljeni prispevek in mora bistveno prispevati k zagotavljanju bolj popolnega, celovitega, vsestranskega in razumljivega obveščanja.

22. člen

Odgovorni urednik odgovora ne objavi, če se njegova vsebina ne nanaša na objavljeni prispevek ali če nasprotuje naši socialistični samoupravni ureditvi. Odgovor lahko skrajša, če je nesorazmerno daljši od objavljenega prispevka, če tega noče na njegov poziv storiti sam avtor, pa se s tako skrajšanim odgovorm tudi doseže njegov namen.

23. člen

Če odgovorni urednik glasila odkloni objavo odgovora, se prizadeti pritoži lahko v 15 dneh od izida prve naslednje izdaje glasila po prejemu odgovora na uredniški odbor. Uredniški odbor mora o pritožbi odločiti po njenem prejemu.

24. člen

O objavi popravka odloča odgovorni urednik po postopku, določenem v Zakonu o javnem obveščanju (člen 44 do 61).

IV. PODATKI, KI MORAJO BITI OBJAVLJENI V GLASILU

25. člen

Na vsakem izvodu glasila mora biti naveden naziv ter naslov izdajatelja, naslov uredništva glasila, ime in priimek odgovornega urednika, ime in priimek tehničnega urednika, kraj in leto natisa, naslov in ime tiskarne ter višina naklade.

26. člen

Najmanj enkrat letno morajo biti v glasilu objavljeni podatki o virih finansiranja glasila, o višini dotacije, o deležu dohodkov in drugih virov, o letni nakladi in drugi podatki, ki so v zvezi z izdajanjem glasila in ki so pomembni za javnost.

V. FINANČNO POSLOVANJE

27. člen

Finančno in administrativno poslovanje glasila opravlja strokovna služba Delovne skupnosti SOZD Mercator.

Izdajatelj glasila je dolžan zagotoviti sredstva za stroške in strokovni kader pri izdajanju rednih in posebnih izdaj v skladu z letnim načrtom, katerega predloži odgovorni urednik. Ta je dolžan predložiti izdajatelju tudi periodični obračun za redne in posebne izdaje glasila.

Vsaka temeljna in delovna organizacija finansira glasilo po računu za prejeto število izvodov za vse upravi-

čence iz 2. člena tega pravilnika, in sicer po ceni, ki vključuje stroške urejanja, opremljanja, tiskanja in odpremljanja glasila za posamezni izvod. Isti način finansiranja glasila velja za posebne in izredne izdaje glasila.

28. člen

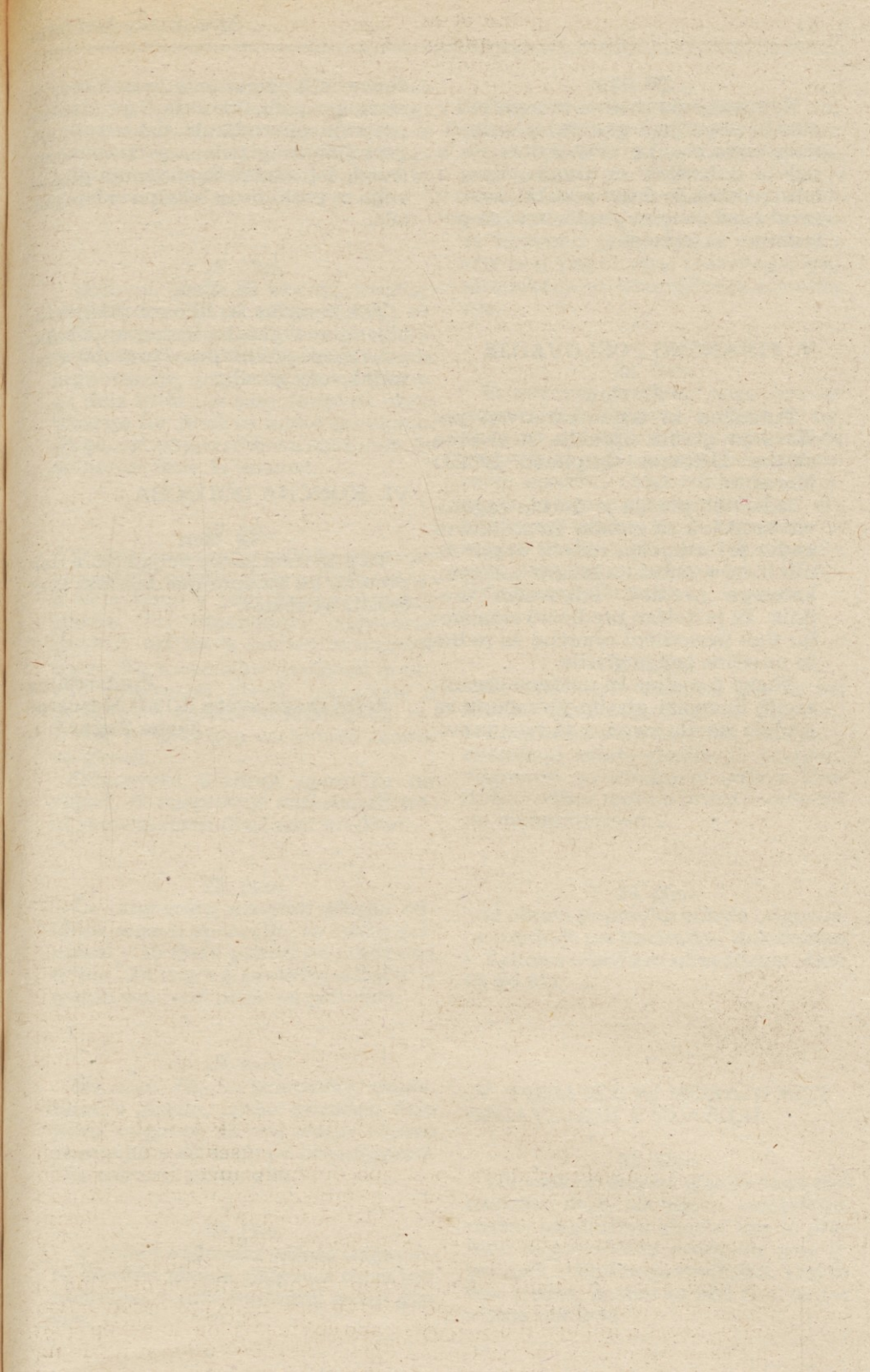
Vsa besedila in likovni prispevki, objavljeni v glasilu, se nagrajujejo po posebnem pravilniku o nagrajevanju sodelavcev glasila.

VI. KONČNA DOLOČBA

29. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po tem, ko ga sprejme delavski svet SOZD Mercator.

**Predsednica
delavskega sveta SOZD Mercator
Jasna Žagar l. r.**



Pravilnik o nagrajevanju sodelavcev

Na podlagi Zakona o javnem obveščanju (Ur. l. SRS 7/73), Sklepa o ureditvi izdajateljskih razmerij med TOZD in DO, združenimi v SOZD Mercator, n. sub. o., in glasilom delavcev in kmetov SOZD Mercator (člen 9) in 28. člena Pravilnika o izdajanju in urejanju glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator, je delavski svet SOZD Mercator na 7. zasedanju dne 25. 4. 1978 sprejel besedilo, 26. 12. 1979 pa na predlog izdajateljskega sveta dopolnitve, katerih prečiščeno besedilo je ta

Pravilnik o nagrajevanju sodelavcev glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator

1. člen

S pravilnikom o nagrajevanju sodelavcev glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator (v nadaljevanju: pravilnik) se določajo merila za nagrajevanje prispevkov in storitev za glasilo delavcev in kmetov SOZD Mercator (v nadaljevanju: glasilo) ter način obračunavanja in izplačevanja nagrad.

2. člen

Sodelavec glasila je delavec ali druga oseba, ki objavi v glasilu prispevek ali kako drugače sodeluje pri izdaji glasila.

3. člen

Delavci, katerih dela oziroma naloge so neposredno vezane na izdajanje glasila, pridobivajo sredstva za osebne dohodke na podlagi Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD delavcev Delovne skupnosti SOZD Mercator. Delavcem iz 1. odstavka tega člena, ki objavijo prispevek ali kako drugače sodelujejo pri izdajanju časopisa preko polnega delovnega časa, se prizna nagrada oziroma obračuna honorar skladno z določili tega pravilnika.

4. člen

Nagrade predlaga skladno z določili tega pravilnika odgovorni urednik, izplačilo honorarjev pa odobri uredniški odbor.

5. člen

Nagrada se oblikuje iz zjamčene-ga minimuma, kateremu odgovorni urednik oziroma uredniški odbor na podlagi ocene prispevka lahko prišteje del ali celoto gibljivega dela.

Ocenitev se opravlja s točkovanjem. Vrednost točke vsako leto določi delavski svet na predlog izdaja-

teljskega sveta ob sprejemu finančnega načrta glasila.

Kriteriji za ocenjevanje, odnosno priznavanje gibljivega dela, so določila temeljne vsebinske zasnove in uredniške politike glasila. Osnova za nagrajevanje besedil je tiskana vrstica 12 cicero. Osnova za nagrajevanje drugih storitev je prilagojena naravi dela, oziroma avtorski poli preračunani na vrstico.

6. člen

Določijo se naslednja merila za nagrajevanje objavljenih prispevkov po zvrsteh oziroma po obsegu.

A. Za besedila

	točke za vrstico	
	do 70 vrst	nad 70 vrst
1. poročevalske zvrsti		
- vest	180-230	-
- poročilo	120-170	100-130
2. komentatorske zvrsti		
- beležka	200-250	-
- komentar	170-200	130-180
- recenzija, članek	150-200	120-150
- intervju	160-200	130-150
- anketa	-	140-160
3. literarne zvrsti		
- črtica (glosa, kozerija)	170-200	150-180
- podlistek	-	130-180
- reportaža	-	150-180
4. sestavki po predlogu		
- povzetek, priredba	100-150	70-120
- prevod iz srbohrvaščine	110-130	110-130
- prevod v srbohrvaščino	130-150	130-150
- prevod iz tujega jezika	150-180	150-180
5. humor in sentence		
- izvirne šale	pavšali 3.000-5.000	
- izvirne anekdote	3.000-5.000	
- izvirni aforizmi	500-3.000	
- izposojeni humor	500	

B. Za likovne zvrsti

1. karikatura	pavšali 5.000-30.000
2. fotografija	
a) črnobela (avtorska)	9.000-12.000
- samo posnetek	9.000
- samo izdelava	3.000

b) barvna predloga	
– dias 6 × 6 cm	60.000
– dias 24 × 36 mm	40.000
3. grafična ponazorila	
– z likovnimi elementi	5.000–10.000
– tehnična risba	3.000–8.000
4. križanka	za polje
– nad 40% pojmov iz OZD	160
– pod 40% pojmov iz OZD	100

C. Druge storitve za glasilo	za vrstico
1. lektoriranje	25
2. tehnično urejanje	za stran glasila
– za dela oziroma naloge	10.000
– za izdelek brez grafične in oblikovne napake	5.000
– za originalno rešitev in estetski dojem	5.000
3. redatorska dela	15.000
4. izdelava za foto arhiv	
– fotografija 13 × 18 cm	3.000
– črno beli negativ 6 × 6 cm	5.000
– črnobeli negativ 24 × 36 mm	3.000

Dokler v centru za obveščanje niso odprta dela oz. naloge pod točkami C – 1, – 2 in – 3, te naloge opravlja drug strokovno usposobljeni delavec, ki je za storitve nagrajen po tem pravilniku.

7. člen

Za posebno kvaliteto objavljenih prispevkov v glasilu lahko uredniški odbor sam ali na predlog odgovornega urednika odobri posebno nagrado. Stalnim sodelavcem glasila lahko uredniški odbor odobri občasne posebne nagrade.

8. člen

Izplačilo nagrad oziroma honorarjev se opravlja preko knjigovodskega sektorja – obračun OD Delovne skupnosti SOZD Mercator, v 15 dneh po izidu izdaje glasila oziroma po objavi prispevka.

9. člen

Ta pravilnik začne veljati, ko ga potrdi delavski svet SOZD Mercator.

**Predsednica
delavskega sveta SOZD Mercator
Jasna Žagar l. r.**

Portreti

Djurica Sremac – M-Contal

Žena – serviser

Izraz serviser kompjutera obično podrazumeva super momka koji sve zna, ima dobru platu, vozi dobar auto i veoma je popularan kod osoblja koje radi na kompjuterima, naročito onog ženskog pola.

U našem slučaju ova slika je nešto drugačija jer je u pitanju žena, koja ipak puno zna, bez vozačke je dozvole ali zato osvaja simpatije oba pola.

Naime Biljana Đukić koja radi u OOUR Cibes, servis Beograd a poslom servisera se bavi već dosta dugo, upravo je osoba koju vam želimo predstaviti.

Računarskom tehnikom se bavi od 1968 godine kada je u Elektronskoj industriji počela servisiranjem kalkulatora »ALAS 1«, »ALAS 2« i »ALAS 3«. Zatim dolazi Contal i servisiranje Digitronovih kalkulatora a od 1977 servira minikomputere EI-Kienzle 2000. Pored ovog Biljana je završila i seminar za programiranje miniračunara EI-KL 4000.

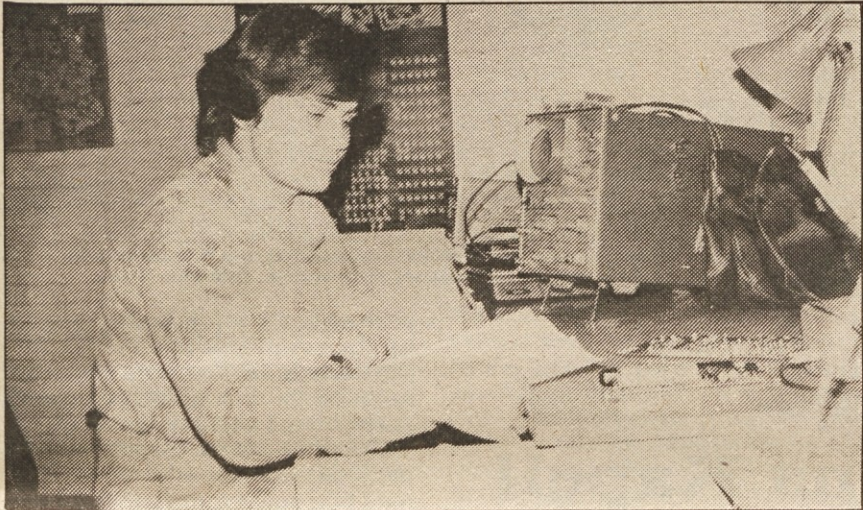
»Biljana, poznato mi je da važiš za vrlo dobrog poznavaoa elektronike, pa me interesuje šta je to što te toliko vezuje za taj posao?«

»Elektronika me je oduvek interesovala a pogotovo digitalna tehnika, i moje prijatelje nimalo ne

li da svoja, ponekad teško stečena iskustva prenese nekom drugom, jer ne treba svi da prolaze trnovit put. Smatram da je to ono što bi u našoj struci bio nastavak ovog posla, jer na kraju krajeva ne možemo a i ne želimo svi da postanemo šefovi, poslovođe ili predradnici. I baš u vezi ovog što sam rekla, smatram da se kod nas u radu sa mladima dosta često greši, jer se za njihovu obuku obično angažuju inženjeri početnici, koji su samo teoretski ispred njih, a oni se ustvari pripremaju za praktičan rad. To znači da mladima treba prenositi praktična iskustva i tu bi trebalo biti mesto starijih kolega.

Takođe postoji još jedna mogućnost za iskusnog tehničara, a to je programiranje. Opšte je poznata stvar da tehničari koji rade na održavanju, stiču dobre predispozicije za programerski posao.«

»Kad već govorimo o tome, da li misliš da su žene dovoljno uključene u samoupravljanje i društveno-političke organizacije?«



Biljana Đukić na svom radnom mestu. Foto: Djurica Sremac

zbunjuje to što ja bolje držim šrafciğer nego iglu i konac, jer mi samo ono prvo »leži«. Na moju veliku sreću u vreme kad sam počinjala da radim mogla sam i da odoberem posao koji volim tako da mi to odnosno ta vrsta tehnike i dan danas pričinjava zadovoljstvo. Iskreno rečeno imam ponekad utisak da sam se poistovetila sa pozivom naročito kad uhvatim sebe kako razmišljam »digitalno« odnosno logikom mašine.«

»Kako ovaj tvoj poziv prihvata okolina?«

»Moja porodica kao nešto sasvim normalno, dok kod kolega ponekad osetim izvesnu odbojnost u smislu »kako žena može to da razume i uradi, to je za nas pametne muškarce!« U ovom smislu kolege se dosta često i ponašaju (mislim muškarci). Naime dok sam im kao konkurencija bezopasna oni su dobri drugovi i sve je u redu, ali čim situacija na stručnom planu počne da se menja u moju korist, odmah prestaju konsultacije, pojavljuje se odbijanje i slično. Ja lično mislim da ovako ponašanje ima dosta korena u još kod nas neraščišćenim pojmovima o predodređenosti žena odnosno muškaraca za određene poslove, i tvrdim da ako muškarac može da bude dobar kuvar, medicinski tehničar ili daktilograf, onda i žena može da dobro popravlja računare pa ma koliko ta tehnika bila složena!«

»Da li to znači da smatraš da ovaj posao nije toliko težak kao što se misli?«

»Ne, naprotiv, on jeste i fizički i psihički naporan, ali ga i žene mogu sa uspehom obavljati. Čak šta više, ako bi u ovakvim situacijama na ženu više gledali kao stručnjaka a manje kao domaćicu i pružali joj više prilika za stručno usavršavanje tek bi onda došlo do izražavanja stvarne mogućnosti nas žena.«

»Ne možemo a da ovde ne dodamo da su svojevremeno Beogradska preduzeća »Tehnika« i »Mikrometal« izgubila puno mušterija na »Digitronima« baš zahvaljujući Biljani u Cibes.

»Da li se ovim poslom može baviti do penzije?«

»Mišljenja sam da šrafciğer nije baš najzahvalnije zanimanje. Pored toga sa vremenom čovek pože-

Štefki Polanec v spomin

Ponedeljkovo jutro, 17. novembra 1979, nam je prineslo žalostno vest, da je našo Štefko, prodajalko iz TOZD Golovec, PE Miklošičeva 34 pred očmi moža, 4 in 3 letnega sina, skoraj pred domaćo hišo, povozil brezvesten voznik osebnega avtomobila. Bila je 8 let naša marljiva, skromna delavka, ki je živela za svojo družino in za svoje otroke, ki jih je neizmerno ljubila. Človeku nedoumljiva je usoda človeka, vendar živimo z njo, zavedajoč se, da smo lahko v tem divjem tempu življenja vsak dan njena žrtev, kot je bila naša Štefka.

Ker vemo, da ni mogoče z nobeno besedo ublažiti bolečine vseh tistih, ki so jo izgubili, naj ji bo zadnji pozdrav zagotovilo, da bo med nami še vedno ostala naša Štefka!

Tudi dostava naj bo ažurna

Matjaž Marinček

Vsakomur njegov izvod glasila

V želji, da bi imeli vsi delavci v tozdih, delovnih organizacijah in delovnih skupnostih, vsi kmetje v TOK, učenci v gospodarstvu, delavci na odsluženju vojaškega roka in tudi vsi upokojenci v SOZD Mercator možnost biti obveščeni o tem, kaj se pod našo veliko streho dogaja, je center za obveščanje začetku tega meseca zaprosil ustrezne službe v tozdih in delovnih organizacijah Mercatorja, naj posredujejo natančne podatke o številu prejemnikov glasila po poslovalnicah, prodajalnah, poslovnih enotah, sektorjih in podobno. Prehajamo namreč na izboljšan način distribucije oziroma dostavo glasila Mercator, saj se je vse prepogosto dogajalo, da glasila niso mogli brati vsi, ki bi ga želeli, ker ga enostavno niso prejeli.

Često je bila kriva poštna dostava, ki nam je na uredništvo glasila vračala kar cele šope glasila, na katerih so bili nekateri naslovi celo odtrgani in torej nikakor nismo mogli ugotoviti, kateri naslovniki glasila niso prejeli. Seveda smo pričakovali, da bodo tisti, ki glasila niso prejeli, zagnali vik in krik, a zelo redki so to tudi storili – pa bi jim bilo treba le zavrteti telefon in poklicati na katerokoli od števil, ki so v vsakem glasilu objavljene na dnu zadnje strani.

Delovne organizacije odpirajo nove in zapirajo stare prodajalne, naslovi se spreminjajo, prav tako število delavcev, podatkov o spremembah pa skorajda nihče ne pošilja. Za vas in za nas saj se potem ne bi naenkrat nabralo toliko sprememb kot tokrat, pa čeprav se je na naš dopis oglasila le dobra polovica tozdov in delovnih organizacij.

Kadar gre za posamezne spremembe naslovov ali števila izvodov glasila, nam to lahko sporočite kar po telefonu na center za obveščanje, v uredništvo glasila, številka (061) 21 488, številnejše spremembe pa prosimo, da nam z dopisom pošljete na Center za obveščanje, Aškerčeva 3, 61000 Ljubljana. Le tako bo vsak, ki je glasilo upravičen prejemati, lahko prebiral svoj izvod.

In memoriam

Dr. Ciril Žakelj

Sredi decembra smo se na Ljubljanskih Žalah poslovili od našega dolgoletnega sodelavca. dr. Cirila Žaklja, ki je v zadnjih desetih letih opravljal odgovorno delo šefa gospodarsko finančnega sektorja v M-Velepreskrbi, TOZD Investa Ljubljana.

Dr. Ciril Žakelj je bil človek, ki je bil vsakdanjemu utripu Investe ves predan in je žrtvoval veliko časa, energije in elana za to, da bi bil omogočen uspešen vsakdanji tok dela Investe in da bi bili pokriti poslovni interesi organizacije kot celote kakor tudi njen razvoj v prihodnosti. Malokateri človek delovnega kolektiva Investe je bil pripravljen prevzeti takšno delovno breme s tako vnemo kot dr. Žakelj.

Pri poslovanju, povezanem s finančnimi investicijskimi, pravnimi ter gospodarsko političnimi problemi, je s svojim izkušnjami, bistrino in trdnostjo razuma ter



prijetno toplino srca pokazal pravilna stališča za poslovne odločitve, ki so vplivale na kratkoročni in dolgoročni potek poslovanja Investe kot dela velikega Mercatorja.

Dr. Žakelj je znal navdušiti kolektiv za načrtovane cilje in pretekle leta Investinega poslovanja so bila leta ugodnih poslovnih rezultatov.

Po drugi, človeški plati, ki se ne meri v denarju, je bil dr. Žakelj človek, ki je izžareval humanost in toplino osebnosti; pomagal je vsakomur, ki je pomoč potreboval in jo iskal v trenutkih osebnih težav in problemov. To je neizmerno bogatilo delovne odnose med sodelavci in zato v naši zavesti tli trpka bolečina ob njegovi kruti usodi. To nam čvrsti naš spomin nanj in globoko hvaležnost za vse njegovo delo in njegovo skrb za razvoj Investe.

Bridkosti življenja niso podeljene po lastni izbiri, prav tako tudi ne smrt. S spoštovanjem se bomo spominjali širine in globine osebnosti ter duha našega sodelavca dr. Žaklja.

Samo Investa kot organizacija, ki bo dajala možnosti aktivnega dela vsem njenim sodelavcem, ki bodo samoupravno vplivali na prihodnje poslovne odločitve o njenem razvoju – samo taka Investa bo v stanju realizirati vedre upe za prihodnost nas vseh v svetu skritih težav in problemov. To je bilo prepričanje dr. Žaklja.

Kolektiv Investe



Bojan Rode, MIP Ptuj: Na cilju

Javno priznanje našem sodelavcu

Dinamika in estetika

Sodelavec MIP s Ptuja, Bojan Rode, čigar fotografije ste občasno lahko opazili tudi v našem časopisu, je nedavno doživel širšo publicitetu s svojo razstavo, ki so jo odprli v razstavnem pavi-

ljonu Dušana Kvedra na Ptuj u ponedeljek, 24. decembra, ob 17. uri.

Bojan Rode, star 22 let, doma iz Sevnice, je končal trgovsko šolo in je zaposlen pri M-Panoniji. Je

član fotosekcije Svoboda na Ptuj u, njegovo zanimanje pa velja predvsem športni fotografiji, natančneje motokrosu, kar je za mladega Ptujčana razumljivo.

»Rodetove fotografije, kljub prikazovanju dinamike športa, dosledno upoštevajo estetske zakonitosti, medtem ko je bila doslej likovnost zanemarljiva na račun dinamike,« je v razstavnem katalogu zapisal mojster fotogra-

fije in eden naših najboljših, v inozemstvu aktivnih fotografov, Stojan Kerbler. Sam Rode je bil sedemkrat nagrajen, in sicer dvakrat v Beogradu, dvakrat v Štiju, enkrat v Dubrovniku ter v Brežicah in Varaždinu.

Sodelavcu čestitamo k uspehu, ki je plod načrtnega dela, izbranega okusa, občutka za mero ter težnje k lepoti.

Jaro Novak

Na veleslalomu v Achenkirchu

Mile Bitenc

Pokal, zlato, srebro in bron

Predzadnji vikend v januarju je bilo v Achenkirchu v Avstriji (v bližini avstrijsko-nemške meje) smučarsko tekmovanje, 3. Münchenski veleslalom. Tekmovanje je že tretjič zapored odlično pripravilo slovensko športno društvo Triglav iz Münchna, čigar duša je prav gotovo Igor Kantušer. No, tam smo bili tudi mi, saj smo že drugo leto zapored pokrovitelji tega tekmovanja.

Achenkirch je prijetna, majhna vasica, obdana z visokimi gorami, ki skrivajo prelepa smučišča, s številnimi vlečnicami, žičnicami in drugimi spemljajočimi objekti. V vasi je hotel Pošta (tam smo stanovali in se tudi veselili), dve ali tri trgovine, cerkev in pošta ter seveda lepo urejene hišice, ki v času smučanja ponudijo marsikomu tudi začasno bivališče.

Že na predvečer tekmovanja so se začeli zbirati udeleženci, ki so prihajali iz Avstrije, Švice in v največji meri iz Zvezne republike Nemčije. Razen nas so bili tu še eni gostje – predstavniki Radia Maribor, ki z društvom Triglav iz Münchna sodelujejo že od njegove ustanovitve, leta 1975.

Vrsto naših tekmovalcev je sestavil KORŠ, ekipo pa je v imenu KORŠ in Mercatorja vodil Ivan Brečko. Za Mercator so vozili: Maruša Škerl in Tugo Marinček (DS SOZD), Sonja Dolinšek in Bojan Konda (M-Slovenija sadje) ter Anton Košir (DS M-Rožnik).

Tekmovanje smučarjev je trajalo dva dni in je bilo tudi razdeljeno na dva dela. Prvi dan so se dekleta in fantje pomerili v paralelnem slalomu. To disciplino so letos pripravili prvič in že takoj je navdušila vse smučarje.

Ko je bila zvečer podelitev medalj in diplom najuspešnejšim v paralelnem slalomu, so naši tekmovalci kar dvakrat stopili na zmagovalni oder. Maruša Škerl je bila med ženskami druga in za to prejela srebrno medaljo, stopničko višje na zmagovalni oder pa se je povzpela Tugo Marinček. Dokazal je, da je v množici moških res najboljši in zaslužen dobiti zato medaljo.

Drugi dan je bil na vrsti veleslalom. Po strminah smučišč se je spustilo okrog 150 tekmovalk in tekmovalcev; vsakdo se je po svoje trudil, da bi dosegel čim boljši rezultat. Sodelovali so cicibani, ki so bili lahko s svojo korajžo in smučarskim znanjem za zgled marsikateremu starejšemu. Tudi mladinci in mladinke so se spustili po progi ter seveda članice in člani. Borbe med posamezniki so bile ostre in drugi tek je marsikomu prekrizal načrte.

Zvečer je bil vsakdo seveda precej na trnih, kajti na sporedu je bila svečana razglasitev rezultatov. Podelili smo pokale, medalje in diplome.

Na zmagovalni oder so se tokrat naši tekmovalci (vsega skupaj jih je tekmovalo le 5 – 2 ženski in 3 moški) povzpeli večkrat. Med ženskami pri gostih je srebrno medaljo osvojila spet Maruša Škerl, na stopnico s številko ena pa je stopila Sonja Dolinšek in prejela zlato medaljo. Fantje so se odrezali takole: tretje mesto in bronasto medaljo je osvojil naš Bojan Konda, zmago pa je slavil in dobil zlato medaljo spet Tugo Marinček.

Tudi ekipno (med gosti) smo slavili in pred Radijem Maribor osvojili prvo mesto in pokal v trajno last. Bili smo uspešni in dokazali, da so smučarji, ki so tekmovali za Mercator, bili pravilno izbrani. Zaslužili so si lepo število priznanj, kot pokrovitelj veleslalomu pa smo od prireditelja prejeli še posebno plaketo.

Zdomci so ekipno tekmovali za pokal Mercatorja in dosegli tele rezultate:

Moški:

1. mesto – Triglav München
2. mesto – Triglav Stuttgart
3. mesto – Planika Winterturn

Ženske:

1. mesto – Triglav Stuttgart
 2. mesto – Triglav München
 3. mesto – Planika Ravensburg
- Razen tega pa je Mercator kot pokrovitelj za spomin na sodelovanje vsem ekipam podaril lepe slovenske majolke.

Posebno presenečenje pri podelitvi priznanj pa so pripravili Jugoslovani, ki žive v Achenkirchu. Malo jih je, a vendar so prav ti želeli, da tudi sami podelijo pohvale. Dobil jih je Triglav iz Münchna kot prireditelj in dva najmlajša udeleženca – cicibana.

Tekmovanje se je izteklo, ostanejo pa pokali, medalje in priznanja, pa tudi tisto, kar je v srcih vseh – nepozabno srečanje naših delavcev v tujini in nas, ki smo jim prinesli vsaj košček domačnosti, kanček domače besede in polno mero dobre volje.

Slovo je bilo kar neprijetno, a kaj, ko mora biti tudi to! Pa saj bo leto kmalu naokrog in spet se bomo srečali. To pa je tisto, kar je morda še važnejše od vsakršnega športnega uspeha.

Ob koncu še to. Prijetno je bilo v družbi vseh, ki so nas tako ljubeznivo sprejeli. Skrbeli so za nas kot za stare znance, prijatelje, zato naj v imenu vseh nas, ki smo jim prinesli kanček domovine, izrečem vsaj skromno zahvalo. Ta velja predvsem Igorju Kantušerju in Alojzu Krajncu, pa seveda tudi prav vsem ostalim.



Sonja Dolinšek, podpredsednica korša SOZD Mercator, ta hip v Achenkirchu se ni slutila, da si je med članicami-gosti prismočala zlato odličje. Foto Mile Bitenc

Tradicionalni zbor

Jože Štelcl – upokojenec M-Sloga

Upokojenci na Kapeli

Upokojenci Mercator-Sloge iz Gornje Radgone smo se zbrali tudi ob koncu lanskega leta. Po kratkem sprejemu na upravi delovne organizacije smo se napotili na ogled gradbišča novega trgovskega lokala v Negovi.



Upokojenci M-Sloge iz Gornje Radgone, zbrani na sprejemu pred Novim letom. Fotoarhiv M-Sloge

Nova trgovina je dolgoletna želja prebivalcev tega odročnega kraja, ki se zadnje čase vse bolj razvija. Po kratkem postanku smo pot nadaljevali mimo znanega Negovskega jezera preko Ščavniške doline v Kapelo, znani turistični kraj. Tudi tu ima M-Sloga novo zgrajeno samopostrežno prodajalno z bifejem, kar je za ta kraj posebnega pomena, za delovno organizacijo pa precejšen vir dohodkov. Preko Kapele pelje tudi znana vinska cesta Janžev vrh – Murščak, ki je delno zgrešila smer, še bolj pa se je oddaljila od napovedi, da bo ob cesti dovolj turističnih

znamenitosti in da bodo ohranjene stare viničarske domačije. Vinska cesta bi lahko z dobro turistično ponudbo mnogo pripomogla k razvoju tega nerazvitega kraja.

Ob prihodu na Kapelo so nas pričakali učenci osnovne šole in nam pod vodstvom direktorja šole priredili nadvse prijeten sprejem z bogatim kulturnim sporedom. Omeniti je treba, da je Mercator-Sloga prevzela patronat nad to šolo. Z vsi resnostjo smo sledili programu in še posebej so nas razveselile lepe narodne pesmi.

Direktor M-Sloge, Budimir Gašević, nam je orisal uspehe, neuspehe in bodoči razvoj te delovne organizacije, ki je v zadnjih nekaj letih dosegla dobre rezultate. Še bolj so nas navdušili smeli programi nadaljnjega razvoja trgovske dejavnosti.

Za konec nam je prizadevni kolektiv trgovine Kapela v svojih poslovnih prostorih pripravil zakusko. Razpoloženje se je stopnjevalo ob dobri kapljici Kapelskih gor. Pogovorili smo se o marsičem, kar nas je zanimalo, obljubili smo si sodelovanje in izmenjali izkušnje.

Kolektiv nam je tudi tokrat, kot vedno doslej, zaželel vse dobro v novem letu in k čestitkam priložil novoletni bon.

Kolektivu Mercator-Sloge se za izkazano pozornost iskreno zahvaljujemo in jim želimo nadaljnjih uspehov.

Druga plat prireditve

Sonja Dolinšek – podpredsednica KORŠ

Prijetno v Achenkirchu

Prijazni gostitelji slovenskega kulturnega društva Triglav iz Münchna so mislili na vse – tudi na tiste, ki bodo v nedeljo še dolge ure potovali domov, zato so osrednji družabni večer predvideli v soboto, ko je bila večina tekmovalcev že zbranih v Achenkirchu in je preganjala tremo pred nedeljsko tekmo.

Ob osmih zvečer je zadonela skladba »Veseli zdomci«, ki jo je ansambel Alpe Adria skomponiral prav za take priložnosti, in resnobno vzdrušje je popustilo. Nekateri so še vedno vztrajno čakali na rezultate paralelnega slaloma, ki je bil že za nami, pa jih je naš Mile kaj kmalu pritegnil v družabne igre in plesni vrtljak, tako da smo kaj hitro pozabili na zagrizene boje. Dekleta iz Münchna so delile kuverte s srečkami, Mile pa je vse skozi stopnjeval napetost ob srečlovu, saj je glavna nagrada – smuč – še vedno stala v kotu, pod Mercatorjevo zastavo.

Ples je postajal vedno živahnejši, plesišče vedno bolj polno in zadrega pred Miletovim pozivom: »Za naslednjo igro bi potrebovali prostovoljce: toliko moških in toliko žensk,« je uplahnila. Zgodilo se je celo, da so cicibančki in pionirčki (ki tu korajžno zastopajo klubske barve, družno z odraslimi tekmovalci) prišli do Mileta in ga pritisnili ob zid: »Kdaj boste poklicali gor pet fantkov in pet punčk, da bomo napihovali balone?« Pred takim nastopom je Mile (režiser in konferansje hkrati) popolnoma kapituliral – takoj je zbral potrebne balončke, stopil pred mikrofona in... Male žabice so se napihovale in balončki so

pokali, da je bilo veselje! Ko pa je takoj zatem nastopil še ansambel s skladbico Schlumpf (ki jo pojo vedno za otroke in v kateri otroci ponavljajo napjev), so malčki veselo pritegnili in večer je bil njihov. In ne le ta večer – tudi ob razglasitvi rezultatov v nedeljo so bili malčki tisti, ki so se svojih kolajn najbolj veselili.

V nedeljo se je resda vsem že mudilo domov, toda glasbeniki Alpe Adria (ki so, mimogrede, pri Helidonu že izdali dve samostojni mali plošči) in naš Mile so spretno in hitro spremenjali program in razglasitev rezultatov. Tako ni bilo odvečnega zavlačevanja, razglasitev pa je bila pestra in privlačna. V tekmovalnem delu smo namenili verjetno najdaljši huraaaa Miletu, ki nas je spomnil na Križajevo zmago v slalomu in čutili smo se bolj športno povezane kot kdajkoli prej.

Ljudje so že odhajali, Mercatorjevci pa smo morali še sneti zastave, jih pospraviti, vzeti pokal in 6 prisluženih kolajn, se posloviti od gostiteljev in oditi na dolgo pot proti domu. In ko so nas Münchenci vprašali, če jih sprejmemo na Mercatoriado 80, se nismo dosti izmotavali in jih povabili – in prav smo storili, kajne?!

PRIJAVA ZA MERCATORIADO 80



VELESALOM

Ime in priimek tekmovalca	letnik rojstva	spol	kategorija

TEK NA SMUČEH

Ime in priimek tekmovalca	letnik rojstva	spol	kategorija

Naziv DO (ali TOZD – glej razpis na naslednji strani):

Naslov:

Potrdujemo, da je navedeni tovariš-ica, delavec, združeni kmet, učenc v gospodarstvu, upokojeni delavec naše DO (TOZD), kot to zahteva pravilnik o organizaciji in izvedbi zimske Mercatoriade (ustrezno obkrožiti).

Kadrovska služba:

Žig

Glavni direktor:

V dne 1980



Zdravo in poceni

Jože Rozman

Tek na smučeh

Neke sem bral, da je v skandinavskih deželah povsem običajno, če se cela družina, od dedka do šestletne vnukinje, pozimi odpravi na nedeljski izlet k sorodnikom na smučeh, seveda tekaških. Ti sorodniki ne stanujejo na drugem koncu vasi, pač pa takole, 20 do 30 kilometrov vstran. Ko se zvečer vrnejo domov, babica vpraša, kam bojo šli prihodnjo nedeljo.

Potem sem se spomnil svojih otroških let, ko smo se skupaj z vaški pobi drčili po zasneženih notranjskih gričih. Z začudenjem in nekakšnim strahom smo opazovali brata Pavčič, naša rojaka, znana slovenska tekača, kako sta na svojih tenkih zobotrebcih privršala mimo nas in se izgubila v zasneženem gozdu.

Potem sem se še spomnil, da je bila na naših smučiščih smuka le redkokdaj taka, da bi ji dal olično, saj če je bilo lepo vreme in dober sneg, se je trlo smučarjev. Spomnil sem se tudi, koliko takole smučanje stane... in se odločil za tek na smučah. To je bilo pred petimi leti.

Če tudi vi želite teči na smučeh, preberite ta članek do konca. Nekaj navodil vam bo pomagalo pri nakupu primerne opreme in izvedli boste, da je ta šport zelo poceni, da pa je nadvse zdrav in koristen, o tem ni treba posebej govoriti.

Oprema za tek na smučeh

Verjetno ne boste kupovali tujih smuč, saj tovarna Elan izdeluje vse vrste kakovostnih tekaških smuč, od tekmovalnih do navadnih. Letos lahko izbirate med naslednjimi:

– **RB SR** so namenjene vrhunskim tekmovalcem, so zelo lahke in imajo odlične drsne lastnosti. Cena: 1830 din (vse cene veljajo za prvi razred, drugi je nekaj cenejši).

– **RB R** smuč so za tekmovalce in odlične smučarje-tekače. So zelo lahke z optimalno razporejeno težo, kar jim omogoča hitro drsenje. Cena: od 1200 do 1500 din glede na dolžino.

– **RB W** so namenjene tekačem za rekreacijo. Stanejo od 750 do 950 din. Pri vseh teh smučeh je potrebno klasično mazanje s klistri in voski.

– **RB M** so smuč za rekreacijo. Cena: od 850 do 1120 din. Ni jih potrebno mazati, ker so na drsni ploskvi vdelani mohair trakovi proti drsenju nazaj.

– **RB D** smuč za rekreacijo stanejo od 800 do 1050 din. Tudi teh ni potrebno mazati, ker imajo na drsni ploskvi vdelano stopničasto oblogo proti drsenju nazaj.

– **RB E** smuč so za tek, hojo in spuste po zelo razgibanih terenih. Omogočajo izrazitejšo vzpono in spuste v vseh snežnih razmerah.

Ojačane so z jeklenimi robniki in so nekoliko širše od ostalih, stanejo pa 1650 din.

Dolžino smuč določimo tako, da telesni višini (velja za ženske in moške) dodamo do 30 centimetrov. Pri izbiri smuč boste seveda najprej upoštevali vaše smučarsko znanje in telesne sposobnosti ter želje. Če menite, da niste dovolj ročno spretni, vzemite smuč, ki jih ni potrebno mazati, saj je mazanje tekaških smuč prava mala znanost, ki zahteva tudi obilo izkušenj in vsaj pol ure časa za ustrezno pripravo smuč pred tekom.

Najvažnejše merilo pri izbiri pa je elastičnost in trdota smuč. Smuč položite na ravno ploskev z drsno ploskvijo navzdol. Tam, kjer so smuč najvišje (pod stopalom), so lahko od spodnje ploskve oddaljene za 5 do 8 centimetrov, vendar razlika med obema smučkama ne sme biti večja od 5 milimetrov. To je preizkus elastičnosti smuč. Vaši telesni teži ustrezno trde ali mehke smuč pa izberete takole: na ravno površino položite obe smučki z drsno ploskvijo navzdol, pod njiju (pri stopalih) kos papirja. Ko stopite na smuč, morate papir

brez težav izvleči izpod obeh smuč, ko pa stopite z obema nogama na eno smučko, papirja ne morete več izvleči. Pri premehkkih smučeh papirja že v prvem primeru ne boste mogli izvleči, pri pretrdih smučeh pa ga boste tudi v drugem primeru lahko izvlekli. Pravilna trdota smuč je potrebna zato, da pri odzivu ali teku navkreber srednji del smuč (pod stopalom) grabi oziroma prijemlje na sneg, sprednji in zadnji del pa pravilno drsita.

Morda se vam bodo v trgovini smejali, ko boste tako preizkušali smuč, vendar se boste vi drugim smejali takrat, ko jim bo pri teku navkreber spodrsavalo. Smuč pač ne kupujemo tako kot kruh ali zelje.

Nujen pripomoček pri teku na smučeh so seveda palice. Pravilno dolžino izberete takole: roko iztegnete vodoravno, pokonci postavljena palica vam mora segati do dlani. Za močnejše je lahko par centimetrov daljša, za šibkeje roke par centimetrov krajša. Palice stanejo od 290 do 460 din.

Tekaške vezi lahko na smuč pritrdite sami. Navodilo je priloženo vezem, ki stanejo od 121 do 152 din. Manjkajo še čevlji. Pri nas lahko kupite zelo dobre čevlje Alpina in Adidas, izbirate med nizkimi, srednjimi in visokimi čevlji, ki stanejo od 360 do 520 din.

Z nakupom tekaške obleke ni nobenih težav, saj dobite povsod cenene tekaške komplete in doko lenke, odlične pa so tudi kakšne pozabljene hlamudračje (»pumpalove«), na komolcih obrabljen pulover in anorak. Modna revija pisanih smučarskih kombinizonov tu odpade. Srednje zahtevnemu smučarju bo 2000 din ali nekaj več zadostovalo za vso potrebno opremo, ne računajoč maž in pribora za mazanje. Vsak član Smučarske zveze Slovenije dobi tudi za tekaško opremo 10 odstotkov popusta.

Maže in umetelnost mazanja

Tekaške smuč mažemo samo pod stopalom. Del, ki ga mažemo, zavzema dobro tretjino smučke. To omogoča odziv in tek navkreber, ker maža prijemlje oziroma grabi sneg. Poznamo dve osnovni vrsti maž: trde maže ali voske in mehke maže ali klistre. Mažo izbiramo glede na vrsto in temperaturo snega, večši smučarji in tekmovalci pa pri mazanju upoštevajo tudi konfiguracijo proge in možne temperaturne spremembe. Tako mazanje pa je že tako zapletena reč, da se z njo danes ukvarjajo strokovnjaki. Za nas, ljubitelje teka, bodo dovolj tile napotki:

trde maže – voski

vosek	sneg	temperatura
rumen	nov, moker sneg	od -2 do +4
rdeč	nov, moker sneg	od 0 do +3
vijoličast	svež, vlažen sneg	okoli 0
»extra« moder	nov sneg	od 0 do -2
moder	pršič in srež	od -2 do -6
zelen	pršič in srež	od -4 do -10
»special« zelen	zmrznjen sneg	-10 in hladneje

mehke maže – klistri

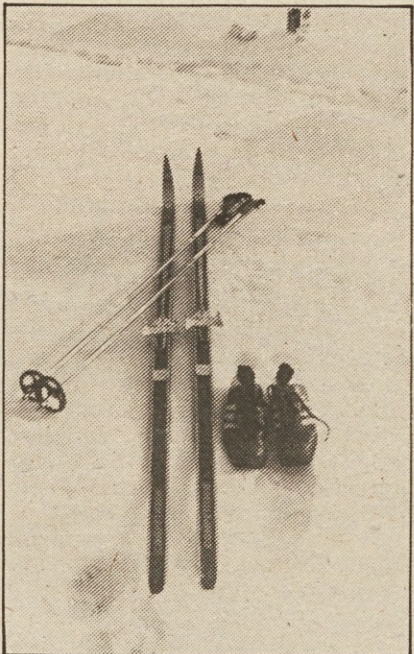
klistar	sneg	temperatura
mehek, zelo redek	»special« nov, povsem moker ali tudi starejši moker sneg	nad +2
rdeč klistar	moker, star, zrnat in trši sneg	od +2 do -2
vijolični klistar	(mešanica klistra in skareja)	od -2 do -6
skare klistar	povsem trd in leden sneg	pod -6

Del smuč, ki ga mažemo z voski, najprej namažemo z osnovno mažo. Segrejemo jo z gorilnikom in razmažemo s pluto. Na to potem mažemo plasti voskov. Koli ko plasti bomo namazali je odvisno od trdote in ostrine snega, dolžine proge in konfiguracije terena (ravninski teren zahteva manj in hribovit več plasti). Maže lahko tudi kombiniramo, na primer skupaj mažemo moder in zelen vosek ali modrega in »extra«, vendar takrat

uporabljamo maže iste znamke. Voske vedno mažemo v tanjših plasteh in vsako plast s pluto ali kosom stiropora dobro zgladimo. Voskov ne razmazujemo z roko!

Tudi mehke maže lahko kombiniramo med seboj. Z njimi mažemo tako, da po vsaki polovici drsne ploskve (samo pod stopalom) nanašamo mažo cik-cak, vendar ne preko žlebička. Razmazujemo samo z zgornjo tretjino dlani, najprej v obe smeri in potem od konice proti repu. Namazane in zglajene smuč postavimo na hladno, da maža zamrzne oziroma se ohladi.

Srednji in zadnji del plastičnih smuč ni potrebno mazati, če pa želimo zmanjšati trenje in povečati hitrost drsenja, oba dela namažemo s trdim voskom (zeleni »special« vosek) ali s posebnimi parafini, ki jih zalikamo z vročim likalnikom, ostrgamo s plastičnim ali ko-



Smuč z vezmi, palicami in čevlji, vse kar rabite za tek na smučeh.

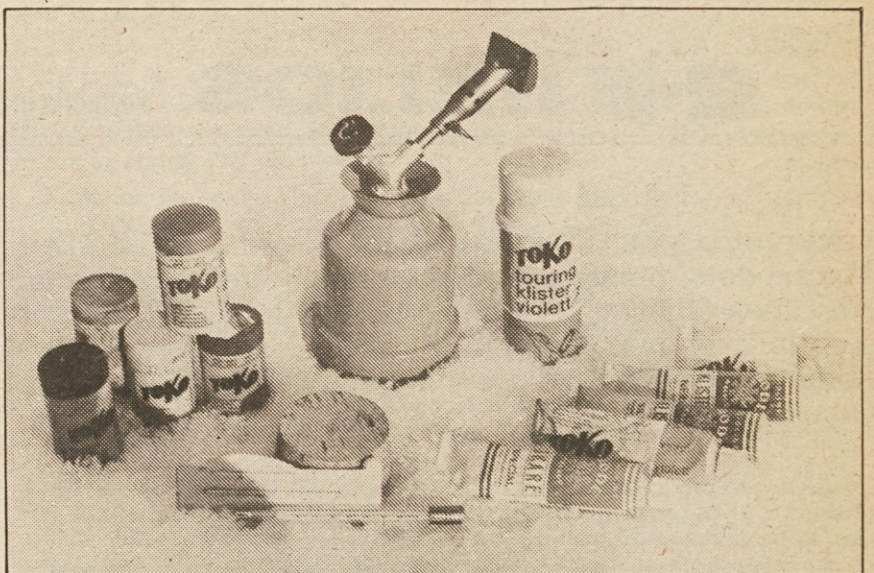
vinskim strgalom ter zgladimo s pluto. To je enak postopek mazanja kot pri alpskih smučeh. Parafini so lahko univerzalni (rumenorjave barve), ali pa rumeni za moker, rdeči za vlažen, modri za pršič in svetlo zeleni za trd in zelen sneg.

Ob vsaki spremembi snega je treba vse stare maže odstraniti. To storimo s pomočjo gorilnika, ki mažo stopi, nato jo s krpo obrišemo. Dobijo se tudi posebni razpršilci, ki staro mažo toliko zmehčajo, da jo lahko obrišemo.

Pri nas lahko kupite švicarske maže TOKO; klistri stanejo 44 din, voski pa od 22 do 28 din. Zelo dobre, poceni in za naš sneg najprimernejše so italijanske maže RODE, vendar boste morali po njih čez mejo, ravno tako po plinski gorilnik in termometer za sneg, saj pri nas tega ni dobiti.

Kje lahko tečete?

Povsod, kjer je le snega dovolj. Če vas je več tekačev skupaj, lahko urežete svojo smučino v dežiško belo planjavo. Če ste sami, bo



Če boste mazali smuč, rabite voske, plastično strgalo, pluto in termometer, gorilnik in klistre (na sliki od leve proti desni). Foto: Jože Rozman

Športnikov kotichek

Sonja Dolinšek

Razpis za zimske športne igre – Mercatoriado 1980

1. marca, to je v soboto (ko lahko vozijo parni in neparni!), bo v Kranjski gori vsakoletna zimska Mercatoriada. Tole pa je javni razpis z vsemi ustreznimi pojasnili.

Tekmovanje bo v veleslalomu in smučarskih tekih. Kategorije so takele:

Veleslalom – moški

- kategorija A – rojeni vključno 1950 in mlajši (do 30 let)
- kategorija B – rojeni vključno 1949 do 1940 (od 31 do 40 let)
- kategorija C – rojeni vključno 1939 do 1930 (od 41 do 50 let)
- kategorija D – rojeni vključno 1929 in starejši (nad 50 let)

Veleslalom – ženske

- kategorija A – rojene vključno 1950 in mlajše (do 30 let)
- kategorija B – rojene vključno 1949 do 1940 (od 31 do 40 let)
- kategorija C – rojene vključno 1939 in starejše (nad 40 let)

Tek na smučeh – moški

- A – rojeni vključno 1945 in mlajši (do 35 let)
- B – rojeni vključno 1944 in starejši (nad 35 let)

Tek na smučeh – ženske

- A – rojene vključno 1950 in mlajše (do 30 let)
- B – rojene vključno 1949 in starejše (nad 30 let)

Tekmuje se po pravilniku o organizaciji in izvedbi zimske Mercatoriade, sprejetem 14. decembra 1978.

Ekipne uvrstitve v veleslalomu:

- moška ekipa – 4 uvrščeni tekmovalci iz katerikoli kategorij
- ženska ekipa – 2 uvrščeni tekmovalki iz katerikoli kategorij
- mešana ekipa za pokal – 2 uvrščena tekmovalca iz različnih kategorij in 1 tekmovalka iz katerekoli kategorije

Ekipne uvrstitve v teku:

samo mešana ekipa – 2 tekmovalca iz različnih kategorij in ena tekmovalka

Prvi trije posamezniki iz vsake kategorije pridobijo pravico do štarta na zimski Živiliadi, ki bo 21. marca 1980 na Zelenici.

Objavljamo prijavnico, v katero vpišete potrebne podatke za vsakega tekmovalca. Seznam tekmovalcev morajo potrditi vaša kadrovska služba in direktor DO oziroma TOZD (kakor se pač prijavi). Naj vas opozorimo, da bomo za ekipno uvrstitev upoštevali rezultate tako, kot bodo navedene prijave. Če se bo prijavila samo TOZD, bodo za ekipno uvrstitev šteli zgolj rezultati TOZD, kajti tekmovalna komisija ni dolžna sešteti rezultatov večih TOZD, da bi DO dosegla višji plasm. V tem primeru morate sami poslati skupno potrjeno prijavnico za celo DO. Prijavnice pošljite na **SOZD Mercator, Aškerčeva 3, splošni sektor**, najkasneje do vključno 27. februarja 1980. Žrebanje bo namreč v prostorih sozda že v četrtek, 28. februarja 1980 jutraj. Na prijavi označite vodjo vaše ekipe, ki mu bomo izročili komplet štartnih števil in ostalega materiala za celotno ekipo. Vodja ekipe je dolžan organizatorju ob prevzemu kompleta navesti točen seznam prispelih tekmovalcev, razdeliti propagandni material in bone za kosilo med svoje tekmovalce, po zaključku tekmovanja pa vrniti štartne številke organizatorju.

V primeru, da pride med tekmovanjem do kakršnekoli nepravilnosti, mora vodja ekipe vložiti pritožbo najkasneje do pol ure po končanem tekmovanju, sicer pritožba ni več veljavna. Tekmovalno komisijo, ki skrbi za nemoten potek tekmovanja, sestavljajo predstavniki organizatorja, časomerilci in predstavniki KORŠ.

Organizacijo letošnjega tekmovanja je prevzela delovna organizacija Mercator-Rožnik. Vse informacije v zvezi s prijavi ekip in posameznikov, eventualnim avtobusnim prevozom tekmovalcev v Kranjsko goro in ostalo, lahko dobite še posebej pri Janezu Vrhuncu, direktorju splošnega sektorja, DS SOZD tel. (061) 23-424.

Naj vas posebej opozorimo na nekaj pomembnih podrobnosti.

Prijave, ki bodo prišle po žrebanju (28. 2.), ne bodo upoštewane. Prijave, v katerih ne bo navedena letnica rojstva tekmovalca, ne bodo veljale.

Prijave, na katerih kadrovska služba in direktor DO ali TOZD s svojim podpisom in štampiljko ne jamčita za verodostojnost, bodo zavržene in jih pri žrebanju avtomatično ne bomo upoštevali.

Vse organizacijske stroške za Mercatoriado 1980 krije KORŠ, zato prosimo DO in TOZD, da se pri prijavah tekmovalcev drže predpisanih sklepov.

Povemo naj še, da bomo skušali štart veleslaloma izvesti šele ob 11. uri, da bodo tekmovalci iz oddaljenih krajev lahko prispeli pravočasno. Štart teka na smučeh bo predvidoma ob 13. uri.

Časa za prijave, pa tudi za trening je še dovolj, zato vam želimo dobro smuko in nasvidenje na Mercatoriadi!

Predstavljamo naše dobavitelje • Predstavljamo naše dobavitelje • Predstavljamo

Mile Bitenc – Studio za ekonomsko propagando



HELIOS

kemična industrija Domžale n. sol.o.

Razvojna pot »Oljarne« Domžale (zdaj je TOZD v sestavi delovne organizacije Helios) je zelo razgibana. Nastanek Oljarne sega daleč nazaj v leto 1947. Takrat je bila s podružbljenjem zasebne lastnine zagotovljena materialna in pravna osnova za oblikovanje Oljarne Vir.

Sprva je proizvodni program obsegal pridobivanje surovega olja, ki pa ga niso rafinirali. Naprave za rafiniranje so postavili kasneje in to je omogočilo tudi proizvodnjo jedilnih in tehničnih olj ter maščobnih kislin.

V oljarni so iskali izhod za rešitev problema preskrbe s surovinami. Rešitev so našli v povezavi s Fabrikom ulja i biljnih masti v Zrenjaninu. Sledila je integracija in leta 1973 je Oljarna Domžale zaživela kot temeljna organizacija združene dela v sestavi DO Industrija ulja Zrenjanin.

V okviru delovne organizacije so se žal pokazala razpotja pri usklajevanju proizvodnega programa; interesi torej niso bili skupni in da bi bil položaj še težji, je prišlo tudi do težav pri opravljanju skupnih poslov. Skupne službe so bile namreč prenešene v delovno organizacijo, ki je bila od TOZD preveč odmaknjena.

Vse to pa je vodilo delavce, da so na sejah družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov začeli iskati novo rešitev, ki so jo videli v povezovanju z OZD na ožjem območju. Upali so, da bi tako lahko realizirali svoj razvojni program in tudi odpravili druge ugotovljene pomanjkljivosti.

Lokacija Oljarne Domžale, realizacija njenega razvojnega programa, bližina bodočih porabnikov izdelkov in stališča družbenopolitičnih skupnosti SO Domžale so narekovali, da v Oljarni preverijo možnosti združitve z DO Helios. Ugotovili so, da so za tako odločitev realne možnosti in zato so se decembra 1977 na referendumu odločili za združitev. Vsi zaposleni prav s to združitvijo načrtujejo, da bodo dosegli večji učinek združenega dela in sredstev za hitrejši razvoj delovne organizacije kot celote.

V TOZD Oljarne Domžale je danes zaposlenih 84 delavcev. Njena dejavnost je proizvodnja jedilnih in tehničnih olj, stranski proizvod pa so maščobne kisline. Letna

zmogljivost predelave surovih olj znaša okrog 10.000 ton olj in približno 350 ton maščobnih kislin, kar skupaj predstavlja 170 milijonov dinarjev skupnega prihodka.

Proizvodnja v Oljarni je razdeljena v dva oddelka. oddelke predelave in oddelke finalizacije.

V proizvodnem oddelku predelave rafinirajo surova rastlinska olja (sončnično, sojino, repično, laneno in olje koruznih kalčkov) v jedilna in tehnična olja za potrebe industrije in široke potrošnje. V tem oddelku sta dve saržni rafineriji s skupno dnevno zmogljivostjo od 25 do 35 ton rafiniranega olja in 1500 kg maščobnih kislin.

Rafinacijo olja lahko razdelimo v pet zaporednih tehnoloških faz: razsluzevanje (degumiranje), neutralizacijo, beljenje, dezodorizacijo in na koncu še poliranje. Tako rafinirano olje je primerno za prehrano, za tehnična olja pa navadno zadošča postopek rafiniranja do beljenja.

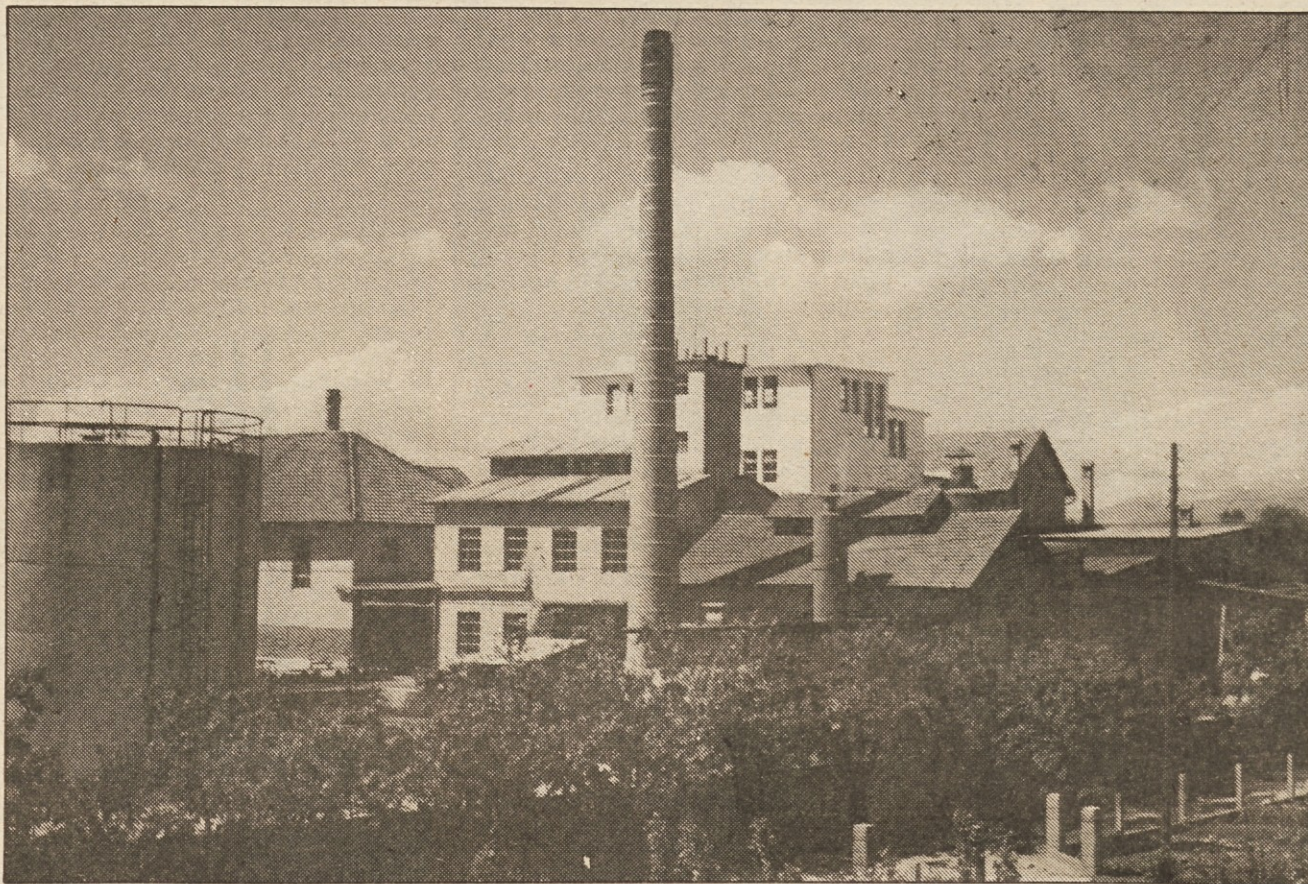
Oddelke finalizacije je sestavljen iz polnilne linije v litrske steklenice in točilnice v 25-litrške posode. Linija za steklenice zajema pranje in sušenje, avtomatsko polnjenje, zapiranje in etiketiranje steklenic. Petindvajset litrske posode polnijo z ročno dozirno napravo.

Poglejmo še katera jedilna olja proizvaja in pošilja na tržišče Oljarna Domžale. V naših trgovinah nam ponudijo **Diamant**, 100 odstotno sončnično olje, ki je blagega in prijetnega okusa, odlikuje pa se po veliki količini linolne kisline, bogate z vitaminom F. Jedilno olje **Biser** je 100% rastlinskega izvora, zelo široko uporabno, prijetnega okusa ter zelo obstojno. Iz koruznih kalčkov pa pridelujejo jedilno olje **Evit**, primerno predvsem za tiste, ki morajo zaradi boleznih srca in ožilja uživati dietno hrano. Vsebuje veliko vitamina E, ki je od ostalih olj že na pogled nekoliko drugačno – je namreč temnejše barve.

Tako smo v kratkem opisu spoznali Oljarno Domžale in njene proizvode, ki jih najdemo tudi v naših prodajalnah. Če pa se boste lotili še križanke v tej številki, boste lahko kot nagrado prejeli olja iz njihovega proizvodnega programa.



Polnilna linija. Fotoarhiv Oljarne



Oljarna Domžale. Fotoarhiv Oljarne



Artikel meseca februarja so prav gotovo krofi. Ne v Mercator Konditorju ne v Kavarni Evropa ne bo manjkalo odličnih. Foto: Kancijan Hvastija

Od 12. do 19. januarja so v Krškem postregli

Srbske narodne jedi

Užički pršut, kajmak in klekovača – Srbsko kolo – Razstava in modna revija

Delavci hotela Sremitič v Krškem (Mercator-Hoteli gostinstvo) so z organizacijo Tedna srbske kuhinje zaorali ledino na področju gospodarskega sodelovanja s pobrateno občino Bajina Bašta iz SR Srbije. Leta 1975 so predstavniki obeh občin podpisali listino o pobratenju, prijateljske vezi pa izhajajo še iz časa narodnoosvobodilnega boja in so že v teh letih pognale trdne korenine.

V soboto, 12. januarja zvečer, je srbsko narodno kolo naznanilo pričetek prireditve in že prvi obiskovalci so bili z organizacijo zadovoljni. Kajpak je bilo na otvoritvi prisotnih največ gostov iz gospodarskega in družbenopolitičnega življenja obeh občin. Po uvodnih pozdravnih besedah direktorja hotela Sremitič, Petra Markoviča, je modna konfekcija in trikotaža iz Bajine Bašte – Kadinjača, prikazala pomladansko-poletno kolekcijo ženskih oblek, bluz in pletenin ter nekaj moških puloverjev. V spremenem tekstu je konferansje razen prikazanih modelov na kratko predstavil tudi obe temeljni organizaciji. Ti imata sicer že dolgoletno tradicijo in obe sta se razvili iz majhnih obrtnih delavnic. Z modernizacijo sta zrasli v sodobni in močni tovarni, ki sta se letos združili v delovno organizacijo TAK. V njihovem sesta-

vu bo v kratkem začela obratovati tudi sodobna tovarna embalaže. S svojimi izdelki je TAK prisotna po vsej Jugoslaviji in približno petino proizvodov plasira tudi v Slovenijo. Žal pa, tako so poudarili predstavniki te delovne organizacije, s prodajo svojih proizvodov na področje občine Krško ne prodrejo. Srbske specialitete, ki so jih ponudili vsak večer v tednu, so privabile mnogo ljubiteljev dobre kuhinje. Jedi na žaru, prebranac, domač kajmak, klobasice in druge jedi so marsikomu šle v slast, pa tudi prava Klekovača iz Bajine Bašte je navdušila ljubitelje žganih pijač.

Vse skupaj ne bi imelo pravega čara, če ne bi postregla natakarka v tipičnih srbskih narodnih nošah. Sestavni del vsega je bila tudi srbska glasba in brez užičkega kola seveda ni šlo. Fantje iz ansambla (katerega ime je kar malo pre-

več moderno popačeno – »Soumenič«) so navdušili malodane vsakogar in ob zvokih kola se je po vseh restavracijskih prostorih vila kača navdušenih plesalcev. Pred recepcijo hotela je naš Studio za ekonomsko propagando pripravil razstavo. Njen namen je bil sicer predstavitev gospodarstva iz Bajine Bašte, vendar pa gostje s seboj razen klekovače, nekaj prospektov in turističnih posterjev, niso pripeljali ničesar. Zato smo na drugem delu predstavili nekaj izdelkov naše Embe in vina Agrokombinata iz Krškega. Mimogrede: ob tednu slovenske kuhinje v Bajini Bašti bomo predstavili na večji razstavi dejavnost nekaterih Mercatorjevih delovnih organizacij. Pa več o tem takrat, ko se vrne mo iz Srbije.

Stiki, ki jih je z Inex-Tara hoteli iz Bajine Bašte navezal hotel Sremitič, so za začetek le na področju gostinske dejavnosti, kasneje pa nameravajo sodelovanje razširiti še na kulturno in športno področje.

Vsekakor je kolektiv hotela Sremitič s tovrstno organizacijo popestril turistično ponudbo v svojem kraju. Morda gre pri tem največ zahvale direktorju Petru Markoviču, ki ima vedno kup dobrih zamisli, katere hoče tudi uresničiti. Na večer pred pričetkom srbske kuhinje so odprli video-diskoteko, prvo v naši republiki. Zdaj je na vrsti večja naloga. Hotel, ki je bil zgrajen leta 1977 in je B-kategorije, kliče po nekaterih preureditvah, popravilih in dodatnih delih in tega se bodo lotili že v kratkem, že v letošnjem letu pa bodo pričeli z gradnjo prizidka. 160 postelj v sedanjem hotelu je že premalo in v novi depandansi bodo pridobili nadaljnjih 100 ležišč, pa tudi sodobno kavarno, banketno dvorano in prostor za turistično agencijo. Prav v teh dneh so sodelovanje ponudili Mercator-turistu. Ko govorim o hotelu, naj navedem še tale podatek: v lanskem letu so zabeležili 76.000 nočitev in je bil hotel sto odstotno zaseden. Preko recepcije hotela so posredovali tudi zasebne sobe. Ob koncu še to: prvi teden v februarju bomo Slovenci v Bajini Bašti kuhali naše narodne jedi, postregli z dolenskim cvičkom in za razvedrilo igrali slovensko narodno-zabavno glasbo. Več o tem pa v prihodnjem »Mercatorju«.

Mile Bitenc

MERCATOR TURIST MERCATOR TURIST MERCATOR TURIST

DAN ŽENA

Ob 8. marcu Dnevu žena, vas vabimo, da se popeljete z nami na prijeten enodnevni izlet, na katerem boste vsaj za kratek čas pozabili na vsakodnevne skrbi ter v prijetni družbi in okolju proslavili vaš praznik Dan žena.

S Trga osvoboditve v Ljubljani se bomo odpeljali 8. marca ob 06.00 uri z avtobusom proti Celju ter naprej do Ptuj. Tu si bomo ogledali srednjeveški ptujski grad in muzejsko zbirko; po krajšem ogledu mesta bomo nadaljevali vožnjo do Ormoža, kjer bo pripravljena zakuska, ob kateri bomo poskusili tudi znana štajerska vina.

Po kratkem oddihu se bomo peljali skozi Mursko Soboto do naselja Nemčevci, kjer nas bo čakal v slovitom motelu »Čarda« obed, za prijetno vzdušje pa bo poskrbel orkester s tipično glasbo.

Po prijetnih uricah se bomo odpravili skozi Maribor do Trojan, kjer bomo krajši postanek izkoristili za pokušnjo znanih slastnih krofov. Nadaljevali bomo pot do Ljubljane, kamor bomo prispeli v večernih urah.

Cena izleta 680 din za osebo. Cena izleta vključuje: avtobusni prevoz, pokušnja v Ormožu, storitve v motelu Čarda, ogledi in vstopnine ter organizacija in vodstvo izleta.

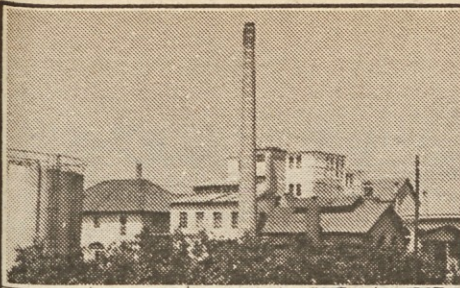
Pridržujemo si pravico spremeniti cene potovanja v primeru sprememb cen prevoznikov ali odpovedati potovanje v primeru premajhnega števila prijav.

Vsi ostali pogoji prijave in objave so razvidni iz naše posebne priloge.

Prijave sprejema MERCATOR TURIST in vse pooblaščenice agencije, z akontacijo v znesku 400 din do zasedbe mest, oziroma do 22. 2. 1980.

MERCATOR TURIST
Ljubljana, Tavčarjeva 6
tel. 312-254

Nagradna križanka »Oljarne«

				✿	TESTE- NINE	ANATOL FRANCE	MLEČNI NAPITEK	JUŽNI SADEŽ	AFRIŠKA REKA	GRŠKI BAŠNOPIŠ	CRŠKI FILOZOF	GRENKI APERITIV
				✿	OLJNI PROIZVOD							
				✿	DOMISLICA							
				✿	TURŠKI POSESTNIK							
✿	AMERIŠKI PISATELJ	HRVAŠKI SKLADATELJ PRIPADN- BELE RASE				ANGL. VOTLA MERA						
TAPETA						UNITED NATIONS			POVRT- NINA			
KRAMAR						ŽITARICA PTICA			SODNI URADNIK	NUMERUS TINE ROŽANC		
MOŠKO IME					OSMI DEL KROGA						UČINKI	TOVARNA V DOM- ŽALAH
RUMENA BARVA					PREDLOG JOD		OKRAS	SADEŽ POGUM				
OBČUT- LJIVOST										ŽELEZO		
NORD		TUJ DVOGLAS- RAZNAŠAL- LEC MLEKA			RABA, KORIST	ŽIVINSKA HRANA LJUDSKA REPUBL.				ŠPANSKI SPOLNIK		
EDO MIHEVC			ŠPANSKO MESTO	NAČRTO- VALEC MERJASEC						OZIRALNI ZAJMEK PRIPRAVA ZA STISKANJE		
SESTAVIL JANEZ SELAN	UMIVALNIK ZELENA ŽABICA					ALUMINIJ KORUZNO OLJE			ŠTEVILO			
ZAVIH PRI OBLEKI					TOVARNA V CELJU				JADRAN- OTOK GRADB- MATERIAL			
MOŠTVO					VESLAŠKI REKVIZIT						ETBIN KRISTAN	SOMBOR
MORSKA PTICA					ZANI- MANJE							
TROPSKA PAPIGA					BIVŠI SLOVEN- TEDNIK			MOŠKI SUKNJIČ				

Gost v današnji nagradni križanki je OLJARNA DOMŽALE. Če boste križanko pravilno rešili, boste v rešitvi našli nekaj pojmov, ki so povezani s proizvodnjo te renomirane delovne organizacije.

Rešitev nagradne križanke pošljite najkasneje do 15. 2. 1980 na naslov: Mercator-Studio za ekonomsko propagando, Breg 22, 61000 Ljubljana. Ne pozabite na ovojnico pripisati »Križanka Oljarna«. Izžrebani nagrajenci bodo prejeli lepe, predvsem pa koristne nagrade, in sicer:

- 1. nagrada – karton jedilnega olja »BISER«
- 2. nagrada – 10 st. jedilnega olja »DIJAMANT«
- 3. nagrada – 5 st. jedilnega olja »EVIT«

Želimo vam mnogo sreče pri reševanju križanke!

V motelu Tikveš

Mile Bitenc

Silvestrovo po Mercatorjevo

Kako je bilo na silvestrovo v Tikvešu – Odličen menu, dobra glasba – Zabavni program s srečolovom

Kako čas beži! Krepko smo že zakorakali v Novo leto in tudi januar, ki se nam je zdel včasih tako zelo dolg, se izteka. Mnogkteri, ki jim je Dedek Mraz in silvestrska noč krepko izpraznila žepe, se počasi spet postavljajo na lastne noge in po glavi morda roji le še spomin o tem, kako je bilo za novoletne praznike.

Tista, tako radi pravimo, najbolj dolga in nora noč, se je zdavnaj iztekla. Povsod je bilo veselo in prav gotovo prijetnih in razpoloženih družb ni manjkalo. V decembrski »Mercatorjevi ulici« smo zapisali, da tudi v Mercatorju pripravljamo silvestrovanja. Gostinci so se na to dobro pripravili in skušali svojim gostom postreči čim boljše. Zato pogledimo, kaj so pripravili v Motelu Tikveš v Ljubljani.

Že prve dni decembra so prodali vse rezervacije in če bi bil lokal še enkrat večji, praznih miz prav gotovo ne bi bilo. Za silvestrovanje je bilo treba odšteti 500 dinarjev (po osebi seveda). Gostinci so za ta denar postregli s predjedjo, večerjo, kavo, sladico in v zgodnjih jutranjih urah na mizo postavili še sarmo. Pijačo je kajpak vsak

izbral po svoji želji in jo seveda tudi plačal.

Hrana je bila okusna in tudi dovolj je je bilo, tako da cena tudi ni bila tako visoka. No, treba je upoštevati tudi to, da je na silvestrovo noč goste zabaval ansambel Nika Zajca, ki je na noge spravil domala slehernega obiskovalca.

In kakšno je bilo razpoloženje? Prav prijetno je bilo že od vsega začetka. Da pa je bilo še prijetneje, je za to poskrbel konferansje, ki je na prikupen način povezal celoten silvestrski program. Nagradne igre so k sodelovanju pritegnile številne obiskovalce. Pravzaprav je bilo tistih, ki bi radi pihali v pisane balončke, lizali smetano ali zaplesali pomarančni ples, celo preveč.

Ugasnile so luči, pokali šampanci... Stiski rok čestitke vsevprek. Tudi čestitka Mercatorja vsem obiskovalcem, ki jo je prebral napovedovalec, je bila prisrčna in marsikdo je v tem našel pozornost gostincev do gostov.

Kazalci na uri so se pomikali proti eni uri in takrat smo pričeli z žrebanjem. Kolektiv Tikveša je namreč pripravil srečolov. Srečke so stale le 20 dinarjev in kup daril



je vabil; zadela je vsaka četrta. Malce hudomušno je konferansje vzel v roke prvi dobitnik in dodal, da zavojček pralnega praška na samem začetku Novega leta morda pomeni, da s tem artiklom ne bo tako kot zadnje dni starega leta. Prihajali so nagrajenci in odnašali s seboj vino, čokolade, kozarce, napolitanke, krtače, nogavice... Miza z dobitki se je praznila in nestrpnost med obiskovalci je rasla. Kajti čisto na koncu smo izžrebali še dobitnika glavne nagrade. Mlada, simpatična obiskovalka je s seboj odnesla lepo zapečenega odojka.

Spet je zaigrala glasba in plesišče je postalo pretesno za vse. Razpoloženja je bila zvrhana mera – in tako je tudi prav. Vsi so se veselili. Le kuharji in natakarice so tekali sem ter tja, pa prinašali hrano, pijačo. Zanje je bil to naporen in težak delavnik. Od večera do zgodnjega jutra. Vendar pa tudi v njih ostaja zadoščenje, da so bili gostje zadovoljni.

Na bližnjem zvoniku je ura odbila tri. Nekateri gostje so začeli počasi odhajati. Odšel sem tudi jaz, ki sem za vas pripravil tale zapis, v Tikvešu pa povezoval silvestrski program.

Izid žrebanja novoletne križanke »VIKI«

Do roka je v naše uredništvo prispelo 712 rešitev novoletne križanke »VIKI«. Nagrade, ki jih prispeva HP Kolinska, je žreb dodelil sledečim izžrebancem, ki prejmejo po pošti po

1. serijo značk HP Kolinska

- 1. Anica Dremelj, Mali Lipoglav 10, 61293 Šmarje-Sap
- 2. Mirko Gamzer, Podgrad, 69250 Gornja Radgona
- 3. Maruša Gizela, Černelavci 53, 69000 Murska Sobota
- 4. Tilka Turšič, Borovnica 55, 61353 Borovnica
- 5. Bruno Klančič, M-Nanos Tozd Trgovina, 61381 Rakek
- 6. Jožica Mlakar, M-KK Sevnica, 68290 Sevnica
- 7. Nada Mišič, M-Nanos Tozd Tozd Trgovina, 61381 Rakek
- 8. Tine Grom, M-Rožnik Tozd Dolomiti, 61360 Vrhnika
- 9. Slavka Vovk, M-Velepr. Tozd Standard, Novo mesto 68000
- 10. Marjeta Štivec, M-Velepr., Tozd Trgopromet, 61330 Kočevje

1 kapo »Koloys«

- 1. Rado Krmac, M-Nanos Tozd TMI, 66230 Postojna
- 2. Nada Kosteve, M-Agrokombinat, 68270 Krško
- 3. Danica Cargo, M-Hoteli Gostinstvo, Tozd Sremič, 68270 Krško
- 4. Igor Smolič, M-Velepr., Tozd Trgopromet, 61330 Kočevje – Po

hištvo

- 5. Liza Veršič, M-MIP, Tozd Maloprodaja, 62250 Ptuj
- 6. Pavle Lebar, M-Konditor, Koblerjeva 6, 61000 Ljubljana
- 7. Anton Hribar, M-Velepr., Tozd Grosist, Oražnova 12, 61000 Ljubljana

- 8. Kati Žužek, M-Rožnik, Tozd Golovec Mesarska 6, 61000 Ljubljana
- 9. Milena Halilović, M-Rožnik Tozd Golovec, Aškerčeva 3, 61000 Ljubljana

- 10. Ivan Vurušič, M-Rožnik, Tozd Grmada, Vojkova 45, 61000 Ljubljana

1 majico VIKI

- 1. Sonja Makovec, M-Rožnik DS, Aškerčeva 5, 61000 Ljubljana
- 2. Hermina Lamovšek, M-Rožnik Tozd Golovec, Breg 22, 61000 Ljubljana

- 3. Marjana Piškur, M-Sadje zelenjava, Poljanska 46/a, 61000 Ljubljana
- 4. Ljuba Novak, M-Velepr. Tozd Steklo, Titova 36, 61000 Ljubljana

- 5. Terezija Bardorfer, M-Rožnik Tozd Golovec, Breg 22, 61000 Ljubljana
- 6. Janez Škraba, DS, Planski sektor, Gorupova 5, 61000 Ljubljana

- 7. Miha Zrnec, M-Konditor, Koblerjeva 6, 61000 Ljubljana
- 8. Bogdan Hočevnar, M-Velepr., Tozd Grosist, Tobačna 7, 61000 Ljubljana

- 9. Meta Lovre, M-Rožnik, DS, Aškerčeva 5, 61000 Ljubljana
- 10. Lojzka Čož, M-Velepr., Tozd Steklo, Titova 36, 61000 Ljubljana

- 10. Lojzka Čož, M-Velepr., Tozd Steklo, Titova 36, 61000 Ljubljana

1 darilni paket Kolinske

- 1. Jožica Novak, M-KK Sevnica, Glavni trg 41, 68290 Sevnica
- 2. Spomenka Djurdjevič, M-Velepr., Tozd Grosist, Oražnova 12, 61000 Ljubljana

- 3. Vinko Kušar, Tržaška c. 41, 61000 Ljubljana
- 4. Fani Hribernik, Celovška c. 106, 61000 Ljubljana

- 5. Anica Kranjc, M-Rožnik Tozd Dolomiti – Bife Tržaška 37/b, 61000 Ljubljana
- 6. Tončka Štefanič, M-Velepr., Tozd Investa, Ciril Metodov trg 1, 61000 Ljubljana

- 7. Vera Vidmar, M-Rožnik DS, Aškerčeva 5, 61000 Ljubljana
- 8. Angelca Bučar, Brezovica 102, 61351 Brezovica

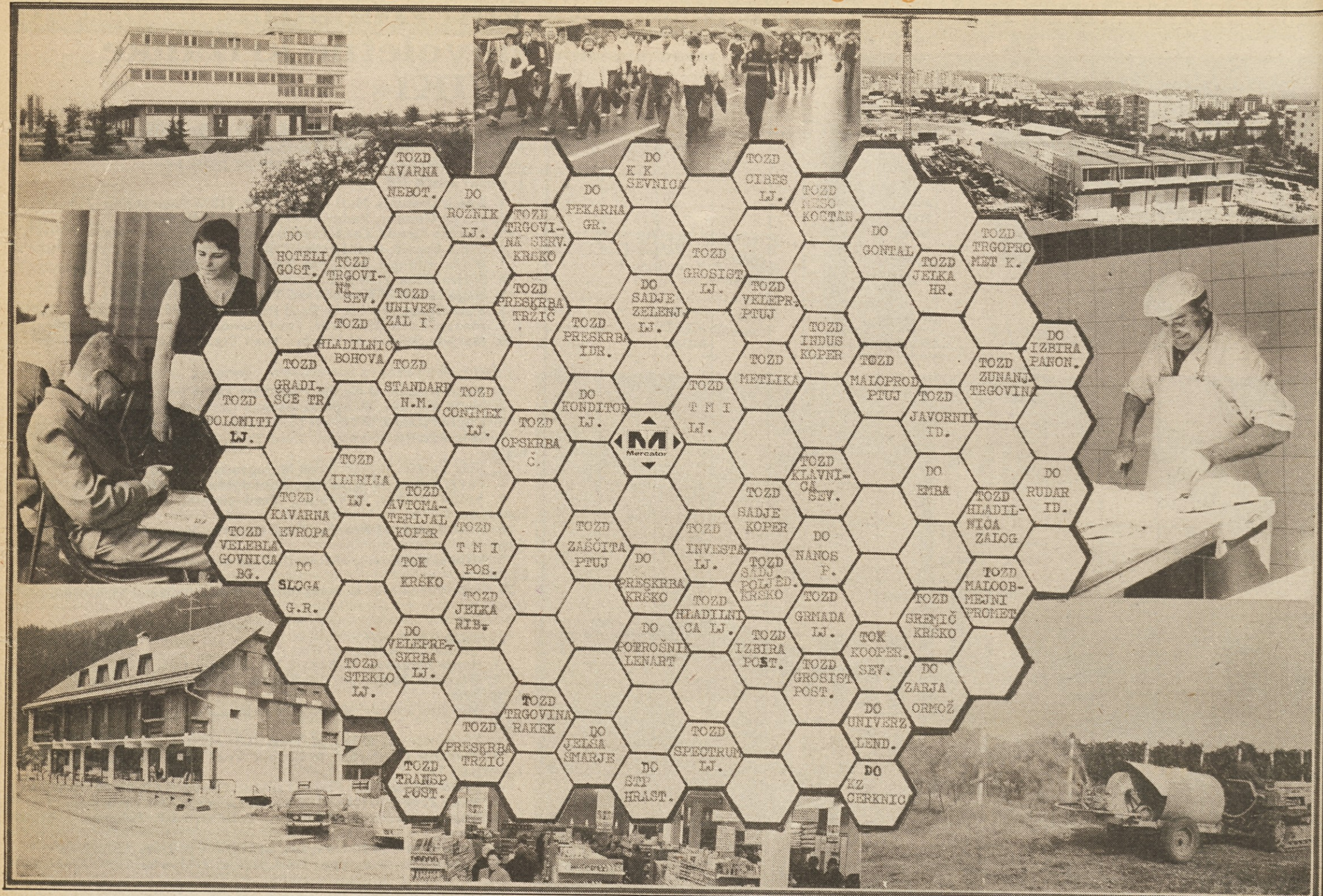
- 9. Minka Potokar, M-Rožnik, Tozd Golovec, Mesarska 6, 61000 Ljubljana
- 10. Minka Hribar, M-Velepr., Tozd Grosist, Tobačna 7, 61000 Ljubljana

- 10. Minka Hribar, M-Velepr., Tozd Grosist, Tobačna 7, 61000 Ljubljana



Ne premaknem se odtod, dokler ne mine energetska kriza – Foto: Kancijan Hvastija

Nagradni natečaj: Katere celice manjkajo?



Ideja in oblikovanje: Hvastija



Kupon natečaj

Ime in priimek:

Naslov:

DO, odp. TOZD:

Nagradni razpis

V Mercatorjevem panju manjka nekaj temeljnih celic in nekaj združenih celic. Med bralci, ki bodo do 15. februarja sporočili, katere so to, bomo izžrebali tri, ki jim bo uredniški odbor podelil denarne nagrade v skupni vrednosti 1500 dinarjev. Reševalci, ki bodo v panju odkrili še neko napako, bodo imeli pri žrebanju prednost. – Rešitve pošljite na naslov Uredništvo časopisa Mercator, SOZD Mercator, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3, s pripisom »Natečaj«.

Mov telefonski imenik sozda Mercator

Časi se spreminjajo, z njimi mi, z nami pa vse ostalo. Tudi Mercatorjev telefonski imenik je bil že potreben spremembe. Pripravili smo novega, ki ga bo natisnil center za AOP v izvedbi, katere prednost je razmeroma nizek strošek za izvod in možnost sprotnih korektur pri spremembah. Imenik bodo prejele vse organizacije in poslovne enote Mercatorja v mesecu februarju v zadostnem številu izvodov.

Udeležite se skupne akcije Mercatorja

Akcija KORŠ

Spominski pohod na Stol in zimski vzpon na Snežnik

V preteklem letu se je pohoda na Stol in vzpona na Snežnik udeležilo 15 planincev iz različnih tozdov Mercatorja.

V želji za še večjo popularizacijo planinstva in da v čim večjem številu zastopamo »M« na teh pohodih, KORŠ tudi v letošnjem letu organizira skupen pohod udeležencev iz Mercatorja.

Spominski pohod na Stol – 17. februarja

Zimski pohod na Stol je množična manifestacija v spomin in v počastitev boja jeseniške čete z nemškim okupatorjem.

Zgodnjega jutra 20. februarja 1942 je gosta megla na sredini pobočja Stola omogočila varen umik pred Nemci do Prešernove koče.

Pohod na Stol je znan kot zahtevna naloga, ker je organiziran v zimskem času. Vsi, ki ste že bili na tem pohodu, veste za napore te poti. Tisti, ki želite poskusiti, in imate primerno kondicijo, ste ravno tako vabljeni. – Prvič je vsaka stvar naporna.

Zimski vzpon na Snežnik – 9. marca

Zimski vzpon na Snežnik, združen s pohodom sto žensk na Snežnik, je posvečen junaštvu istrskega odreda in je pokroviteljstvo nad njim prevzel odbor borcev tega odreda. Tudi ta vzpon je znan kot zahtevna naloga.

Organizacijo bo v imenu KORŠ – koordinacijskega odbora za rekreacijo in šport sozda Mercator, prevzel tovariš Avgust Rejc. V ta namen ga kličite na številko telefona 553-084, še bolje pa je, da mu pošljete kar pismene prijave na naslov:

Mercator-Velepiskrba, TOZD Spectrum, Ljubljana, Celovška 275.

Prijave bo zbiral – za pohod na Stol do 14. februarja, za vzpon na Snežnik pa do 5. marca.

O točnem kraju in času odhoda vas bo pravočasno obvestil.



Pred ognjiščem. Foto Kancijan Hvastija



Glasilo delavcev in združenih kmetov SOZD Mercator, n.sub.o., Ljubljana, Aškerčeva 3 – Izdaja Center za obveščanje SOZD – Uredništvo: Aškerčeva 3, Ljubljana – Ureja uredniški odbor: Mile Bitenc, Slavka Damjanović, Anton Kočvar, Vasja Lenardič, Marjan Pogačnik in Alenka Srdić – Odgovorni urednik Jaro Novak (telefon: 23-424) – Novinar Jože Rozman (telefon 21-488) – Tehnični urednik Dušan Lajovic – Oblikovna zasnova Jaro Novak – Tisk CGP Delo – Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov – Izhaja zadnji petek v mesecu – Glasilo prejema brezplačno delavci, kmetje, učenci v gospodarstvu in upokojenci SOZD Mercator – Naklada: 11.600 izvodov.